ШУ АЗИЗ ВАТАН БАРЧАМИЗНИКИ! ЎЗБЕКИСТОН

ИШОНЧ

25 ОКТЯБРЬ 1996 йил, ЖУМА

№ 85 (332)

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг газетаси

БУ СОНДА:

2 ҲАММАСИ ЎЗИМИЗГА БОҒЛИҚ
3 ТУҲМАТ БАЛОСИ
4 ҲАФТАЛИК ТЕЛЕДАСТУР

АМИР ТЕМУР — ФАХРИМИЗ, ҒУРУРИМИЗ

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ АМИР ТЕМУР ТАВАЛЛУДИНИНГ 660 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ХАЛҚАРО ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯДАГИ МАЪРУЗАСИ

Хонимлар ва жаноблар!

Конференциянинг муҳтарам иштирокчилари!

Азиз дўстлар!

Барчангизни ўзбек заминида қутлашга ва Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланган тантаналаридаги иштирокингиз учун миннатдорлик билдиришга ижозат бергайсизлар.

Халқимиз номидан Темур ва Темурийлар даврига юксак эҳтиром кўрсатаётган барча давлат ва жамоат арбобларига, олимларга, санъат ва маданият намоёндаларига, хориждаги юртдошларимизга самимий миннатдорчилик билдирамиз.

Қадрли конференция қатнашчилари!

Мен бугун Амир Темур даври ва бу буюк тарихий шахс маънавий меросининг ҳозирги замондаги аҳамияти хусусида баъзи фикрларимни сизларнинг эътиборингизга ҳавола қилмоқчиман.

Авваламбор шуни таъкидлашимиз керакки, Амир Темурдек тарихий шахсларни, саркарда ва соҳибқиронларни тарих тақозоси, шу замон талаблари, керак бўлса, замон эҳтиёжи ҳаётга олиб келади ва ул зотларнинг фазилат — хусусиятларини намоён қилишга замин яратади. Бундай қонуниятни кўплаб мисолларда тасдиқлаш мумкин. Шунинг учун ҳам Амир Темур шахси ва фаолияти ҳақида гапирар эканмиз, авваламбор шу даврдаги, шу асрдаги тарихий вазият ҳақида алоҳида тўхталиб ўтишимиз лозим.

Амир Темур сиёсий саҳнага қадам қўйганда эндигина 24 ёшга кирган эди. Мамлакатда бош-бошдоқлик, маҳаллий сиёсий кучларнинг ўзаро қарама-қаршилиги авжига чиққанди. Бу ҳам камдек асосий қудрати тарихий Муғулистонда мужассамлашган чингизийлар тез-тез Мовароуннаҳрга зуғум қилиб турардилар.

Бир ярим асрга яқин давом этган бу муддат қарамлик жафосини ҳар томонлама чекиб келган оддий фуқаролардан тортиб, кўпчилик йирик сиёсий арбоблару дин пешволаригача барча-барча учун ниҳоятда оғир давр бўлган. Жамият озодлик ва тараққиётга бўлган манфаатларини ўзида мужассам этган халоскорга, етакчига муштоқ эди.

Тақдир тақозоси билан Амир Темур ана шундай халоскор ва етакчи сифатида майдонга чиқди.

Иккинчи хулоса аслида биринчи фикрнинг мантиқий давомидир. Кимки Амир Темур қадимий Туркистон заминида тасодифан пайдо бўлган деса, хато қилади. Нега деганда ҳеч нарса тўсатдан пайдо бўлмайди. Ҳамма нарсанинг ўз қонунияти бор.

Ал-Хоразмий, Улуғбек, Беруний, Навоий, Бобур ва бошқа ўнлаб-юзлаб даҳоларимиз ҳам тўсатдан, яйдоқ бир жойда пайдо бўлгани йўқ. Улар мана шу заминда юзага келган муҳитнинг ҳосили сифатида пайдо бўлган. Маълумки, ҳосил пайдо бўлиши учун заминни озиқлантириш керак. Тупроқни ўғитлаб, парвариш қилиб, шундан сўнггина дарахт экиш керак.

Яъни, мен бу билан демоқчиманки, бу замин — қадимий Турон ва Туркистон замини азалдан маънавий озиқланган, маданий қатламга эга бўлган. Ўзбек давлатчилигининг тарихий асослари қарор топганига Амир Темур замонасида икки минг йилдан ошган эди.

Яна таъкидлаб айтаман: юртимизга Амир Темур бош бўлган йилларда сиёсий, иқтисодий, маданий соҳаларда қўлга киритилган ютуқлар бўм-бўш, ҳувиллаган жойда юзага келмаган. Балки шу маконда қадимдан ривожланиб, шаклланиб келган тарихий-маданий анъаналар асосида қарор топган.

Янада аниқроқ айтсак, Амир Темур ўзбек халқининг кўп минг йиллик тарихий равнақида тасодифий шахс, умуман Темурийлар давридаги юксалиш эса шунчаки беҳосдан юз бериб қолган ҳодиса эмас! У бир неча минг йиллик тарихий тажриба, буюк анъана, том маънода шаклланган маданий-маънавий жараён маҳсулидир!

Учинчи мулоҳаза ҳам билдирилган биринчи ва иккинчи хулоса билан узлуксиз боғланган. Жаҳон маданий ва маънавий жамоатчилиги ўрта асрларда Амир Темур тузган давлат ва унинг бутун дунё эътиборини ўзига жалб қилган оламшумул фаолияти, умумбашарият хазинасига қўшган ҳиссаси билан танишар экан, уни ўстирган юртга ва мана шу ҳудудда ундан кўп аср олдин ўтган буюк алломаларнинг ижодий меъросини, уларнинг табаррук номларини ҳам яна бир бор кашф этиши ва кенг миқёсда ўрганишига замин ва шароит туғилди.

Шу маънода IX асрдаёқ европаликлар кейинчалик «Алгебра» деб атаган фанга асос солган буюк Ватандошимиз Ал-Хоразмийнинг;

Христофор Колумбдан қарийб беш аср олдин океан ортида қуруқлик, яъни кейинчалик Америка деб ном олган қитъа борлигини башорат қилиб, илмий асослаб берган қомусий билим соҳиби Абу Райҳон Берунийнинг;

«Тиб қонунлари» номли машҳур асарининг ўзиёқ лотин тилида 30 мартадан зиёд нашр этилиб, ўрта асрларда бутун дунё, шу жумладан Европа тиббиёт институтларида қўлланма сифатида ўқитилган улуғ аждодимиз Ибн Сино каби кўплаб алломаларнинг номлари ва илмий ишлари билан дунё аҳли айнан Амир Темур замонида қайтадан ва чуқурроқ танишган, деб айтсак, менимча, муболаға бўлмайди.

Қисқача айтганда, Амир Темурдек мислсиз ёрқин шахс тарих саҳнасида пайдо бўлиб, ўзини тарбиялаган, ўзига ҳаётбахш маънавий озуқа берган, уни буюк ишларга чорлаган эл-юртининг номига ва маданиятига жаҳон миқёсида катта қизиқиш уйғотганини яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчиман.

Тўртинчи фикр. Биз Амир Темур тарихини ҳар томонлама чуқур ўрганишимиз ва тадқиқ қилишимиз керак. Бугунги анжуман ана шу йўлдаги муҳим қадамдир. Сир эмаски, коммунистик мафкура ҳукмрон бўлган совет жамиятида тарих фани ҳам улуғ давлатчилик, улуғ миллатчилик ғояларининг қурбони бўлган эди. Шу сабабли бу даврда собиқ совет иттифоқи ҳудудида яратилган тарихий асарларда Амир Темур шахси ва фаолиятига адолатсизлик билан бир ёқлама баҳо берилди. Бу ғоя ер юзининг бир қисмини эгаллаган улкан ҳудудда яшаган икки юз эллик миллион халққа зўрлаб сингдирилди. Ана шундай нотўғри ва ғайриилмий қарашларга танқидий баҳо бериб, Амир Темурга нисбатан тарихий адолатни қарор топтириш бугунги темуршуносликнинг муҳим вазифаларидан биридир.

Бешинчи фикр. Минг афсуски, биз бошимиздан ўтказган мустабид тузум туфайли шундай бир аҳволга тушиб қолган эдикки, улуғ аждодимизнинг тарихи ва фаолиятини, башарият ривожига қўшган ҳиссасини бугунги кунда хорижда — АҚШ, Германия, Франция, Буюк Британияда, Ҳиндистон, Туркия, Эрон, Покистон ва бошқа мамлакатларда бизнинг ўзимиздан кўра кўпроқ билишади. Бизлар — яъни Амир Темурнинг Ватани бўлмиш шу заминда ўсган одамлар унинг фаолиятини жуда оз биламиз. Айтинглар, азиз дўстлар, бундан ҳам ортиқроқ адолатсизлик, ноинсофлик бўлиши мумкинми?!

Бу ҳолат бизнинг мустамлака зулмида яшаганимизнинг исботи, бизни буюк тарихимиздан бутунлай жудо қилишга бўлган интилишларнинг оқибати эмасми?

Бугун дунёнинг қарийб 50 мамлакатида темуршунос олимлар фаолият кўрсатмоқда. Темур ва Темурийлар даври ҳақида кўплаб китоблар нашр этилмоқда.

Дунё илмий жамоатчилигининг Амир Темур шахсига бўлган юксак эътиборини ҳисобга олиб, ЮНЕСКО ташкилотининг бугунги мўътабар санага бевосита ҳомийлик қилаётгани ҳам, бизнинг фикримизча, ғоят адолатли бир иш бўлди.

Ўтган олти юз йил мобайнида Амир Темурга бағишлаб яратилган жиддий асарлар сони Европа тилларида 500 дан зиёд, Шарқ тилларида эса 900 га яқинни ташкил этади.

Буюк бобомизга бўлган бу қадар эътиқод ва эҳтиромингиз учун мен мана шу минбардан туриб сизларга ва сизлар орқали Амир Темурга иззат-икром кўрсаттан барча инсонларга, сизлардан олдин йиллар давомида, асрлар мобайнида бизнинг улуғ аждодимизнинг меросини холисона ўрганган ва унинг номини абадийлаштирган фидойи олимларга, илмий даргоҳларга яна бир бор ташаккур билдираман.

Бу олижаноб ишга хориждаги тарихчиларни ҳеч ким даъват этган эмас. Бу ишлар улар учун катта бойлик ва нуфуз орттириш манбаи ҳам бўлмаган. Аммо бу олимларнинг илмий виждони, керак бўлса, инсоний виждони шуни тақозо қилган. Биз бундай одамларга, мана шу залда ўтирган узоқ ва яқин қўшни давлатларнинг вакилларига ҳар қанча тасаннолар айтсак арзийди.

Бизнинг бугунги асосий вазифамиз шундан иборатки, асрлар давомида дунёнинг турли мамлакатларида Амир Темур меросига бағишлаб йирик илмий марказларда ҳақиқатгўй олимлар томонидан яратилган тадқиқотларни чуқур ўрганишимиз, сизларнинг китобларингизни таржима қилишимиз, халқимизга, келгуси авлодимизга тарихни холис ва ҳаққоний ўргатувчи дарсликлар сифатида, бизнинг фахру ифтихоримиз сифатида тақдим қилишимиз керак.

Ишончим комилки, сизлар ва сизлардан олдин ўтган темуршунос дўстларимизнинг илмий жасорати, машаққатли меҳнати бугун биз учун энг катта бойликдир.

Муҳтарам конференция иштирокчилари!

Яна бир муҳим масалага тўхталиб ўтмоқчиман.

Озод ва обод Ўзбекистон учун бугун Амир Темур шахсияти ва мероси нима учун керак?

Буюк аждодимизнинг қайси фазилатлари биз учун азиз?

Биринчидан, Амир Темур аввало қудратли давлат қурган. Давлат қудрати бўлмаса, бетакрор маънавий мерос ҳам, обидалар ҳам, тарихий ёдгорликлар ҳам бўлмасди.

Ўзбекистоннинг бугунги озодлигини мустаҳкамлаш даврида Амир Темур биз учун буюк давлат асосчиси сифатида қадрлидир. У давлат пойдеворини қурган, давлатнинг ҳуқуқий асосларини барпо этган. Унинг давлатчилик борасидаги фикрлари нафақат ўз даври, балки келгуси авлодлар учун ҳам катта аҳамият касб этади.

Амир Темур ўз давлатини фақат кучга суяниб бошқаргани йўқ. Афсуски, баъзи манбалар ва тадқиқотларда шундай фикрлар баён қилинади. Шахсан мен бу нуқтаи назарга қаршиман. Агар бу давлат фақатгина кучга таянган ҳолда тузилган бўлса эди, авваламбор, бунчалик узоқ давр туролмасди.

Амир Темур ўз давлатини ақлзаковат ва ҳуқуқий асос билан идора этган, десак, адолатдан бўлади.

Унинг «Давлат ишларининг тўққиз улушини кенгаш, тадбир ва машварат, қолган бир улушини қилич билан амалга оширдим», деган сўзлари бунинг ёрқин далилидир.

Иккинчидан, Амир Темур бундан 600 йил аввалроқ ҳеч қандай давлатнинг қўшнилари билан ўзаро алоқа тузмасдан, яъни, бугунги тил билан айтганда, ҳамкорликсиз истиқболи бўлмаслигини теран ва яхши англаган. Шу сабабли, у Европа ва Осиёни боғлашга хизмат қилган улкан ишларни амалга оширган. Бир томондан — Хитой, Ҳиндистон, бир томондан — Франция ва Англия, яна бир томондан — Рум, Испания, Италия, Миср ва бошқа давлатлар билан алоқалар ўрнатган ва шу муносабатларни мустаҳкамлашга уринган.

Амир Темур фаолиятидаги биз учун ибратли нуқталардан яна бири шундаки, у савдо-иқтисод муносабатлари орқали халқлар, мамлакатлар ўртасида ягона макон барпо этиш соҳасида шундай ютуқларга эришганки, бунга қойил қолмасдан иложимиз йўқ.

Амир Темур Испания қироли Генрих III, Франция ҳукмдори Карл VI, Англия қироли Генрих IV саройларига элчилар юбориб, мутаносиб равишда испаниялик, францияли, англиялик, хитойлик ва бошқа қатор хорижий элчиларни ўз салтанатида қабул қилган.

Соҳибқироннинг Франция қироли Карл VIга ёзган хатидаги қуйидаги фикри диққатга сазовордир: «Сиз ўз савдогарларингизни менинг салтанатимга юборинг. Биз уларни илиқ қарши олиб иззат-икром кўрсатамиз. Биз ҳам ўз савдогарларимизни сизнинг юртингизга йўллаймиз. Сиз ҳам уларга ҳурмат кўрсатинг, уларга ортиқча тазйиқлар қилинишига йўл қўйманг. Сизга бундан бўлак талабим йўқ. Зеро дунё савдо аҳли ила обод бўлажак».

Қаранг, қандай оддий ва аниқ фикр: дунё савдо аҳли ила обод бўлажак! Демак, Амир Темур ташқи сиёсатида халқаро иқтисодий савдо алоқаларини кенг миқёсда йўлга қўйиш, ундан барчани, авваламбор, ўзининг халқини баҳраманд этиш бош ғоя бўлиб хизмат қилган.

XXI аср бўсағасида сиз билан биз халқаро миқёсда адолатли тарзда яратмоқчи бўлган интеграция макони ҳақида Амир Темур бундан 600 йил бурун бош қотирган ва шу йўлда сиёсат юритган. У барпо этган ягона иқтисодий-савдо майдонида бугунги кун учун ҳам, бугунги замон учун ҳам ибратли бўлган вазият мавжуд эди. Амир Темурнинг мана бу сўзлари бунга далилдир:

«...Салтанатимнинг у четидан бу четигача бирор болакай бошида бир лаган тилла кўтариб ўтадиган бўлса, бир донасига ҳам зарар етмайдиган тартиб-интизом ўрнатдим».

Учинчидан, соҳибқироннинг бунёдкорлик соҳасидаги тарихий хизматлари учун ҳам бекиёс. Амир Темур ва унинг авлодлари саъй-ҳаракатлари билан қурилган мадрасалар, масжидлар, хонақоҳлар, саройлар, бозорлар, кўприклар, йўллар, бекатлар, ҳаммомлар, каналлар, қалъалар ва бошқа қатор иморату иншоатларнинг сон-саноғи йўқ.

Амир Темурнинг бевосита раҳнамолигида бунёд этилган Бибихоним жоме масжиди, Гўри Амир ва Аҳмад Яссавий, Занги ота мақбаралари, Оқсарой ва Шоҳи Зиндадаги меъморий мўъжизалар, Боғи Чинор, Боғи Дилкушо, Боғи Беҳишт, Боғи Баланд сингари ўнлаб гўзал сарой-боғлар ва

(Давоми 2-бетда)

Иқтисодиёт хабарлари

ЗАВОД ИШГА ТУШДИ

Сирдарё вилоятининг Бахт шаҳридаги «Марказий Осиё» корпорациясининг шуҳрати кенг тарқалмоқда. Яқинда бу ерда чанқовбосди яхна ичимликлар заводи фойдаланишга топширилди. Корхона бир ой давомида барпо этилди ва илғор ғарб технологияси асосида жиҳозланди.

Кичик заводда бир кеча-кундузда икки ярим минг шиша ичимлик ишлаб чиқариб, ҳозирги кунга қадар бундай ичимликларнинг 4 хили ўзлаштирилди. Маъданли сув ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилди.

- Мазкур тадбирларнинг амалга оширилиши,-дейди корхона раҳбари Тоҳир Фозилов,- Бахт шаҳар ҳокимлигининг касаба уюшмалари билан меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий ҳимоя қилиш юзасидан тузилган битим асосида бунёд этилди.

Дарҳақиқат, қўриқ воҳасининг яқинда вилоят тасарруфидаги шаҳар мақомига эга бўлган Бахт шаҳри раҳбарияти ва тадбиркор халқи сўнгги вақтларда ташаббускорлик мўъжизаларини барчага намойиш этишмоқда.

Кичик заводни ишга тушириш тантаналарида қатнашган республика соғлиқни сақлаш вазири Ш.И.Каримов таъкидлашича, корхона маҳсулоти меҳнаткашларни соғломлаштириш ишига хизмат қилади.

Дастлабки маҳсулот Оролбўйига - Хоразм вилояти меҳнаткашларига армуғон қилинди.

П.ДЎСТМАМАТОВ.

ДОН ЭКИШ ҚИЗҒИН

Пешку тумани хўжаликларида 1997 йилда 16628 тонна дон етиштириш режалаштирилган. Шу мақсадда 5 минг гектар ерга кузги буғдой экилади.

Айни кунларда сифатли тайёрланган майдонларга дон экишда «Туркистон» жамоа хўжалиги ғаллакорлари олдинда боришмоқда.

Жаҳон Турсунов, Жумабой Қурбонов, Саид Давронов бошлиқ дончилик бригадаларида 220 гектар ерга мўл ҳосил уруғи ташланди. Уруғликни ерга қадашда Саттор Расулов, Рўзиқул Аллаёров, Худойназар Рўзиев ва Ниёз Ҳамроев каби механизаторлар астойдил меҳнат қилмоқдалар.

«ОБУНА-97»

Азиз муштарий!

Севимли газетангиз «Ишонч»га обуна бўлдингизми? 1997 йил учун обуна давом этмоқда.

Нашр индекси: якка обуначилар учун 64560, ташкилотлар учун 64561

ҒОЛИБЛАРГА МУКОФОТЛАР

Бухоро вилояти пахтакорлари катта меҳнат эвазига етиштирилган ҳосилни ёғин-сочинга қолдирмай эл хирмонига етказиб бериш учун фидокорона меҳнат қилишмоқда. Туманлар ва хўжаликлараро мусобақа авжида. Мусобақа ғолиблари ҳам моддий, ҳам маънавий жиҳатдан рағбатлантириб борилаётир. Шу боисдан ҳам илғорларга тенглашишга интилаётган туманлар, хўжаликлар сони кўпайиб бораётир.

Куни кеча вилоят хокимлиги сўнгги ўн кунлик мусобақага якун ясади. Якунга кўра туманлараро мусобақада биринчи ўринни Вобкент тумани, хўжаликлар уртасида эса «Маданият» жамоа хўжалиги эгаллашди. Ғолиб туманга фахрий ёрлиқ, телевизор, 3 та имтиёзли йўлланма топширилди. «Маданият» жамоа хўжалиги «Фахрий Ёрлиқ» гилам ва 2 та имтиёзли йўлланма билан мукофотланди.

Ғ.ШУКУРОВ.

Қуйи Чирчиқ туманидаги «Дўстлик » жамоа хўжалиги миришкорлари бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Суратда:(чапдан ўнга) бригада бошлиғи Валентин Ли, хўжалик раиси Жаҳонгир Муҳамедов, туман агропром раиси Пўлат Бойдеков, хўжлик агрономи Эсонбой Бахтибоевлар далада ҳосил чўғини кўздан кечирмоқдалар.

Ҳусанбой Аввалов олган сурат.

МАҚСАД— ТУРМУШНИ ЯХШИЛАШ

Ерлари Зарафшон дарёси соҳилларида жойлашган «Ғалаба» хўжалиги Нарпай туманида илғорлар сифатида тилга олинади. Жамоа аҳли, саккиз йилдирки, Самарқанд вилоятида узлуксиз биринчилар қаторида пахта тайёрлаш режасини бажариб келмоқда. БУ йил ҳам шундай бўлди.

Жами 880 гектар майдонга пахтанинг «Қирғиз — 3» нави экилиб, парвариш қилинди. Меҳнатимиз бесамар кетмади. Гектаридан 30 центнердан ҳосил кўтарилиб, давлатга 2500 тонна тўлиқ биринчи навли хом ашё топширдик. Шунинг 500 тоннаси машиналарда терилди. Ўктам Қурбонов, Рамазон Алланов, Олим Қиличев каби механизаторлар 40—100 тоннадан пахта териб, хирмонга баракали ҳисса қўшишди. Бугунгача хўжаликдаги 13 та бригададан 10 таси режани ошириб уддалади. Содиқ Эргашев, Муҳаммад Рўзиев, Хайрулла Азимов, Ўзбекистонда хизмат кўрсаттан пахтакор Аҳмад Нарзиев бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 37 — 40 центнерга етказилди.

Эътиборли жиҳати шундаки, бу йил пахта йиғим-терими ўта уюшқоқлик билан бажарилди. Бундай ижобий ҳолга эришишимизда терилган пахтага ҳақ тўлаш тўғри ташкил қилингани сабаб бўлса, ажаб эмас. Шу сабабли ҳосил қисқа муддатда йиғиштириб олинди. Ҳозирга қадар теримчиларга 4 миллион сўмдан зиёд маблағ меҳнат ҳақи сифатида тарқатилди. Бундан ташқари механизаторлар учун ички имкониятларимиздан фойдаланиб, қўшимча ҳақ тўлашни жорий этдик. Мусобақа илғорлари ҳар беш кунда рағбатлантириб борилди.

Пахта йиғим-терим мавсуми билан бир қаторда хўжалик ишлаб чиқаришнинг бошқа соҳалари ҳам кенг ривожланиб бораётир.

1996 йилда фақатгина пилла режасини бажара олмадик холос. Ғаллачилик, сабзавотчилик, боғдорчиликда натижа ёмон бўлмади. Лекин хотиржам бўлишга асосимиз йўқ. Шунинг учун ҳам янги соҳаларга қўл ураяпмиз. Яқиндан бошлаб хўжаликда 3,5 минг парранда, 30 та нутрия боқилаяпти. Бошқа янги-янги режаларимиз ҳам кўп. Асосий мақсад ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва бу орқали аҳоли турмуш даражасини юқори савияга кўтаришдан иборат.

Акбар ЖАМИЛОВ,
«Ғалаба» хўжалиги раиси,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими.

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

МДҲ мамлакатларида

Халқаро валюта фондининг вакиллари Грузияда бўлиб турибди. Улар шу мамлакатда иқтисодий ислоҳотларнинг боришини кўздан кечирмоқдалар. Грузияда иқтисодий-ижтимоий тараққиётнинг бозор муносабатлари шаклига бевосита шу йирик халқаро молиявий ташкилотнинг кузатуви остида ўтилмоқда.

***

Украина Президенти Леонид Кучма Москвада Россия Президенти Борис Ельцин билан учрашди. Улар икки мамлакатнинг кўп томонлама ҳамкорлиги хусусида суҳбат ўтказдилар. Қора денгиз флоти масаласи суҳбатнинг асосий мавзуларидан бирини ташкил этди. Леонид Кучма Россия Президентини юракда мураккаб жарроҳлик муолажаси олдидан қўллаб-қувватлаш мақсадида ҳам Москвага келганлиги хабар қилинмоқда.

***

Россия Мудофаа вазири Игорь Родионов расмий ташриф билан Ҳиндистонда бўлди. У икки мамлакат ҳарбий ва ҳарбий-техникавий ҳамкорлигига оид музокаралар ўтказган. Ҳиндистон томони Россиядан замонавий қурол-яроғлар харид қилиш ва ҳарбий таълим масканларида ўз мутахассисларини тайёрлаш истагини билдирган. Ҳиндистон ҳарбий кучлари 60 фоиз Россияда ишлаб чиқарилган ҳарбий техника билан жиҳозлангани қайд этилмоқда.

***

Россия Давлат думасининг ялпи мажлисида бир қатор иқтисодий ва ижтимоий қонунчилик ҳужжатлари лойиҳалари муҳокама қилинди. Дума қўмиталаридан бирида эса Чеченистондаги вазият кўриб чиқилди. Маълумки, Хасавюрт шартномаларига биноан Чеченистондан Россия қуролли кучлари олиб чиқиб кетилмоқда. Сўнгги хабарларга қараганда, Россия Мудофаа вазирлигининг Шимолий Кавказ округи кучларидан ташқари қўшинларининг ҳаммаси Чеченистондан олиб чиқиб кетилган.

***

Украина Вазирлар Маҳкамаси қарор қабул қилиб, хорижий сармоя сарфланган корхоналарнинг қайси маҳсулотлари мамлакатнинг ўз маҳсулоти сифатида тегишли солиқ имтиёзлари олиши мумкинлигини белгилаб қўйди. Бу қарор хорижий сармояли корхоналар маҳсулотларидан солиқ тушумларини тартибга келтириш мақсадида қабул қилинди.

ХОРИЖДА

Афғонистон ҳукуматининг собиқ қўшинлари билан Толибон кучлари ўртасида бўлган шиддатли жанглардан кейин томонлардан биронтаси ҳам қўшимча жойларни эгаллай олмадилар. Кобулдан шимол томонда бўлган жанглар чоғида ҳукумат қўшинлари ҳарбий жиҳатдан муҳим жойни эгаллашга уриндилар. Бироқ Толибон кучлари астойдил қаршилик кўрсатишди. БМТ вакили генерал Абдурашид Дўстим билан учрашгач, томонларнинг муросага келиши эҳтимолдан йироқ эканини маълум қилган. Сўнгги хабарларга қараганда, генерал Абдурашид Дўстим Афғонистон Олий мудофаа кенгашининг бошлиғи этиб сайланган.

***

Афғонистон Президенти Бурхониддин Раббоний БМТ Хавфсизлик Кенгашининг шу мамлакат ички ишларига хорижий аралашув ва қурол-яроғ етказиб беришни тўхтатишга оид қарорини мамнуният билан қабул қилганлигини айтди. У БМТ Афғонистон ички ишларига ҳарбий аралашувни тўхтатишни Покистондан очиқдан-очиқ ва қатъий талаб этиши керак, деди. Раббонийнинг айтишича, Покистон қўллаб-қувватлаётган Толибон кучлари Афғонистоннинг аксарият қисмини, жумладан пойтахт Кобулни эгаллаб турибдилар.

***

Исроил маъмурлари қўпорувчилик эҳтимолидан чўчиб, Иордан дарёсининг ғарбий соҳили ва Ғазо секторининг чегарасини ёпиб қўйдилар. Исроилда бўлган Франция Президенти Жак Ширак Фаластин давлатини тан олишга даъват этиб, жўнаб кетгач, орадан бир неча соат ўтмасданоқ шундай йўл тутилган. Жак Ширак бундан олдин Фаластиннинг Рамаллоҳ шаҳрида гулдурос қарсаклар остида Фаластин қонунчилик кенгаши аъзолари ҳузурида нутқ сўзлаган.

***

Ироқда ўзаро урушаётган Курд томонлари отишмаларни тўхтатиш ва келаси ҳафтада Туркия пойтахти Анқарада музокаралар бошлаш хусусида келишиб олдилар. АҚШ давлат департаменти шуни маълум қилди. Ироқ курдлари ўртасидаги келишмовчиликни ҳал этишда воситачилик қилаётган АҚШ вакилининг саъй-ҳаракатлари шундай натижа билан якунланди.

***

АҚШ Президенти Билл Клинтон ҳарбий жиноятчиликка оид маълумотларни оммалаштириш тўғрисидаги қонунга имзо чекди. Оқ уй вакилининг айтишича, қонунга биноан АҚШ ҳукумати ихтиёридаги иккинчи жаҳон уруши чоғида фашизм содир этган жиноятларга оид маълумотларнинг ҳаммаси эълон қилинади.

Жаҳон ахборот агентликлари материаллари асосида.

АМИР ТЕМУР — ФАХРИМИЗ, ҒУРУРИМИЗ

(Давоми.Боши1-бетда)

бошқа иншоотлар шулар жумласига киради. Бу обидалар, ҳеч шубҳасиз, инсон тафаккури ва ақл-заковатининг буюк тимсолларидир.

Тарихчи Шарофиддин Али Яздийнинг гувоҳлик беришича, Амир Темур «Ободончиликка ярайдиган бирон қарич ернинг ҳам зое бўлишини раво кўрмасди».

Тарих бу кўҳна дунёда ўтган кўп жаҳонгирларни билади. Уларнинг аксарияти фақат бузган. Амир Темурнинг улардан фарқи шундаки, у умр бўйи бунёдкорлик билан машғул бўлган

.Унинг «Қай бир жойдан бир ғишт олсам, ўрнига ўн ғишт қуйдирдим, бир дарахт кестирсам, ўрнига ўнта кўчат эктирдим», деган сўзлари фикримизнинг далилидир.

Энг муҳими, мазкур қурилишлар географияси биргина Туркистон билан чегараланиб қолган эмас. Бунинг исботи сифатида соҳибқирон қадами етган жойлардаги тарихий обидаларни эслашнинг ўзи кифоя.

Амир Темур Моварounнаҳр ва Хуросоннинг шаҳар ва қишлоқларида, ҳатто Жанубий Озарбойжон ва Кобул каби узоқ ерларда ҳам ободонлик ишларини олиб борган, суғориш иншоотларини қурдирган.

Шу маънода мен буюк бобомиздан қолган ҳар бир тарихий ёдгорликни, у қаерда жойлашган бўлмасин, халқларни бир-бирига боғлаб турувчи бекиёс восита, деб биламан.

Бир ўйлаб кўрайлик. Аҳмад Яссавий мақбараси қурилганига олти аср бўлди. Шу вақт ичида бу маскан дунёнинг турли бурчакларидан келган минг-лаб-миллионлаб зиёратчиларни маънавий жиҳатдан бирлаштириб, эзгуликка даъват этиб келмоқда.

«Агар бизнинг қудратимизни билмоқчи бўлсангиз, қурган биноларимизга боқинг», деганда Амир Темур энг аввало ўз халқига, келажак авлодларига мурожаат қилган, десак янглишмаган бўламиз.

Тўртинчидан, ҳар қандай жамият тараққиётини илм-маърифатсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Буни теран англаган соҳибқирон ҳокимиятга келиши билан чиқарган дастлабки фармонларини мадрасалар барпо этиш, илм толибларига нафақалар тайинлаш билан боғлаган. Қайси бир шаҳарга ташриф буюрмасин Амир Темур энг аввало ўша ерлик олиму фозиллар билан учрашар, улар билан суҳбат қурар, турли мавзуларда баҳслашар эди.

Тарих, тиббиёт, математика, астрономия, меъморчилик соҳаларида юксак салоҳиятга эга Амир Темур учун бу табиий ҳол эди. Мазкур фазилат соҳибқироннинг авлодлари — айниқса, Мирзо Улуғбекка ўтгани шубҳасиз. — Мирзо Улуғбекнинг давлат арбоби бўлиш билан бир қаторда буюк олим даражасига етишишида бобоси Амир Темурнинг таъсири беҳиёя катта бўлган. У Улуғбекдаги ноёб истеъдодни бошданоқ пайқаб, сафарларда ҳам ёнида олиб юриб, дунёнинг машҳур олимлари тарбиясидан баҳраманд этган.

Бешинчидан, Амир Темур ўз миллати ва эл юртининг тақдири ҳақида кўп ўйлаган. У қўйган ҳар бир қадам нафақат ўша давр учун, балки келажак сари хизмат қилган.

Тарихда ҳукмдорлар кўп ўтган. Уларнинг аксарияти ўз маишати ва айшу ишратидан нарига ўтмаганлиги маълум. Уларни бугун биров эсламайди ҳам. Бироқ миллат ғамида ёнган, унинг истиқболи ва истиқлоли йўлида фидокорлик кўрсатиб яшаган арбобни келажак ва тарих ҳеч қачон унутмайди. Амир Темур ана шундай тарихий ва унутилмас шахсдир.

Унинг инсоний фазилатларига бир ёрқин мисол: 1404 йилда Бибихоним жоме масжиди қурилишининг ниҳоясига етказаётганида унинг умридан бир йил қолган эди, холос.

Кексайиб қолган бир одамга, ўзи аввал барпо этган ўнлаб ва юзлаб иншоотлар ёнига яна бир бинони қўшиш шарт эдими? Унинг шону шуҳрати шусиз ҳам етарли эди-ку?

Бу мисол ҳам Амир Темурнинг доимо узоқ келажакни, авлодлари иқболини ўйлаб яшаганидан, умр бўйи улуғвор режалар ва ғоялар уни асло тарк этмаганидан далолат беради.

Олтинчидан, Амир Темур бир ҳақиқатни яхши англаган — жамият эътиқодсиз яшай олмайди. Одамларга дин керак, иймон керак, ишонч керак. У ўз «Тузуклари»да шундай дейди: «ҳар ерда ва ҳар вақт Ислом динини қувватладим».

Амир Темурнинг Қуръони Каримни ёд билгани, диний баҳсларда йирик уламолар билан баробар сўз юритгани унинг маънавияти, иймону диёнати қанчалар пок ва мукаммал эканини билдиради.

Маълумки, диний таълимот ва тарбиятнинг жамият ҳаётидаги ўрни ва хизмати ниҳоятда катта.

Амир Темурнинг Ислом динига бўлган муносабатидаги энг муҳим қирра, бу — мусулмончилик ақидаларининг жамият осойишталиги, равнақи, ижтимоий адолат, иймон бутунлиги, маънавий поклик учун хизмат қилдиришга сафарбар этилишидир.

Унинг эътиқодига кўра, давлат давлатлигини, дин эса динлигини қилиши керак. Бу ғоя бугунги замонда ҳам ўз аҳамиятини заррача йўқотган эмас. Худди шу туфайли ҳам Амир Темур даврида Ислом дини равнақ топди, юксалди.

Шу билан бирга халқ дунёқараши, тафаккур тарзи ҳам анча ривожланди. Аҳоли ва давлат ўртасидаги муносабатлар ўзига хос тарзда мутаносиб тус олди.

Буюк жаҳонгир Амир Темур соҳибқирон ўлими олдидан авлодларига шундай васият қилган:

«... Мен шундан таскин топаманким, подшоҳлик давримда кучлиларнинг ожизларга озор беришларига йўл қўймадим. Халқлар осойишталиги борасида қарам фуқаролардан хабардор бўлиб туринглар, қатъиятли ва мардонавор бўлинглар. Улкан давлатни мендай узоқ, йиллар давомида бошқариш учун қўлларингдаги шамширни шараф ва номус билан маҳкам тутинглар...

Агар, сизлар менинг васиятларимга амал қилсаларингиз ва бошқа ишларингизда адолатга, шавқатга кўра иш тутсаларингиз, тинчлик-осудалик Турон заминида узоқ вақт сақланади.

Агарда ўзаро низоларга йўл қўйсаларингиз, душманлар тўполон ва тартибсизликларни бошлайдиларки, уларни жиловлашнинг иложи қолмайди. Сизлар бир жон, бир тан бўлсаларингиз, ҳеч ким менинг сўнгги васиятларимни бажаришларингизга монелик қила олмайди».

Бу доно васиятлар асрлар оша бизнинг давримизга қадар етиб келди. Ундан худди ҳозирги даврнинг нафаси сезилиб тургандай. Улуғ бобокалонимиз бизни адолатга, содиқликка, бирликка чорламоқда. Ўзаро низо, адоватлардан холи бўлинглар, деб, инсоф, шафқат ва ҳалолликка ундамоқда.

Муҳтарам конференция қатнашчилари!

Сизларда шундай бир савол туғилиши мумкин: нима учун бугун Ўзбекистонда Амир Темур сиймосига бундай юксак эҳтиром, иззат-икром кўрсатилмоқда?

Албатта, бунинг сабаблари бор.

Агарки дарахтнинг илдизи қанчалар чуқур бўлса, у шунчалик баланд, бақувват, осмонўпар бўлади. Ёки замонавий тил билан айтадиган бўлсак, бино қанчалик баланд бўлса, унинг пойдеворини ҳам шунчалик чуқур ва мустаҳкам қуриш керак.

Биз бугун мустақил, адолатли, ҳуқуқий давлат қурмоқдамиз. Ўйлайманки, бизнинг бу борадаги принципларимиз — беш тамойилимиз ҳақида бу залда ўтирган кўпчиликнинг хабари бор. Бинобарин, уларни такрорлаб ўтиришнинг зарурати йўқ. Лекин мен иккита нуқтага сизларнинг эътиборингизни қаратмоқчиман:

— биринчидан, биз ўз миллатимиз ўз халқимиз хусусиятларига, ўз миллий қадриятларимизга асосланиб;

— иккинчидан, тараққий топган давлатларнинг тажрибаларига ва умумбашарий ақидаларга таяниб мустақил давлатимизни қурмоқдамиз ва шу асосда жаҳон ҳамжамиятидан ўз муносиб ўрнимизни эгаллаб олмоқчимиз.

Хулоса шуки, бизнинг тарихимизда Амир Темурдай улуғ сиймо бор экан, унинг қолдирган мероси, панду ўгитлари бугунги ҳаётимизга ҳамоҳанг экан, олдимизда турган бугунги муаммоларни ечишда бизга қўл келаётган экан, бизнинг бу меросни ўрганмасдан, таърифламасдан, тарғибот қилмасдан ҳаққимиз йўқ.

Шунинг учун ҳам мана шу минбардан туриб, бутун Ўзбекистон халқига, қолаверса, бутун жаҳон аҳлига қарата: «Амир Темур бизнинг фахримиз, ифтихоримиз, ғуруримиз!», деб айтсам, ўйлайманки, хато қилмаган бўламан.

Хонимлар ва жаноблар!

Замонамизнинг кўпгина долзарб муаммолари инсониятнинг ўтмишдаги тажрибасини чуқурроқ тушунишни тақозо этади. Худди шу нарсани бугунги конференциямизнинг муҳим вазифа ва мақсадларидан бири деб билмоқ керак.

Ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, ўзбек халқининг кўп асрли тарихи ҳам ана шундай тажриба манбаидир. Ишончим комилки, сизнинг маърузa ва ахборотларингиз, конференция давомида бўлажак баҳс ва мунозаралар Амир Темур ва Темурийлар даври сабоқларини чуқурроқ англаб етишга, бугунги кун олдимизга қўяётган долзарб саволларга жавоб излашга салмоқли ҳисса қўшади.

Конференция ишига муваффақият, барчангизга саломатлик ва бахту саодат тилайман.

Эътиборингиз учун ташаккур.

Ҳуқуқий давлат сари

ОЗОД ЎЛКА ҚОМУСИ

Республикамизда ислоҳотлар босқичма-босқич, оқилона тарзда олиб борилаётганлиги, халқаро ҳуқуқ нормаларига қатъий амал қилинаётганлиги туфайли биз билан иқтисодий ҳамкорлик қилмоқчи бўлган давлатлар сони янада кўпаймоқда. Қўлга киритилган ютуқлар мамлакатимиз учун тасодифий эмас. Бу мустақил ҳуқуқий давлатчилик сари қўйилаётган қадамларнинг ҳаётий самарасидир.

Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси Республикамизни ривожланган давлатлар қаторига олиб чиқиш, инсон ҳуқуқларининг ҳимояланишини таъминлашга кафолат бўлиб хизмат қилмоқда. Конституция инсон ҳуқуқлари умумжаҳон Декларацияси, фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисидаги халқаро Пакт каби халқаро ҳуқуқий ҳужжатларга тўлиқ мос ҳолда ишлаб чиқилган. Унда фуқаролик, шахсий ҳуқуқ ва эркинликлар, сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ҳуқуқлар ҳамда уларнинг кафолатлари кўрсатиб берилган. Олий қадрият ҳисобланган яшаш ҳуқуқи Конституция нормалари билан қаттиқ ҳимоя қилинган.

Фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисида Пактнинг 6-моддасида «Ҳар бир инсоннинг яшаш ҳуқуқи унинг ажралмас ҳуқуқидир. Бу ҳуқуқ қонун билан муҳофаза қилинади. Ҳеч ким ўзбошимчалик билан инсонни яшаш ҳуқуқидан маҳрум қила олмайди», деб белгилаб қўйилган. Конституциямизга асосан, фуқароларнинг эркинлик ва шахсий дахлсизлиги, инсоннинг ҳаёти, соғлиғи, ор-номуси, қадр-қиммати дахлсизлиги мустаҳкамлаб қўйилган.

Ўзбекистоннинг демократик давлат сифатида ривожланиши аввало фуқароларнинг сиёсий ҳуқуқлари таъминланганида кўринади. Фуқароларнинг давлат ва жамият ишларини бошқаришда бевосита ва ўз вакиллари орқали иштирок этиш ҳуқуқи кафолатланган. Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, Ўзбекистон бозор иқтисодиётига ўтаётган ҳозирги мураккаб шароитда Конституцияда белгиланган иқтисодий ва ижтимоий ҳуқуқлар салмоғи каттадир. Фуқароларнинг мулкка бўлган ҳуқуқи биринчи марта Конституцион даражага кўтарилди. Шу билан жамиятни, иқтисодиётни ривожлантириш сари дадил қадам қўйилди. Илгари шуролар даврида фуқароларнинг фақат шахсий мулкка (турар-жой, меҳнат жамғармаси, уй-рўзғор, шахсий истеъмол моллари, ёрдамчи хўжалик асбоб-ускуналари)га эгалик ҳуқуқи бор эди, шахсий ишбилармонлик фаолияти жиноят ҳисобланарди.

Эндиликда Ўзбекистон фуқаролари хусусий мулкка эга бўлиш ҳуқуқига эгадирлар. Бугунги кунга келиб республикамизда ўтказилаётган ислоҳотлар ўз самарасини бера бошлади. Товар-маҳсулот тақчиллиги деярли йўқолди. Бозорлар ва дўконлар товар-маҳсулотлар билан етарли таъминланмоқда. Бунинг замирида, албатта, фуқароларнинг хусусий мулкка эгалик ҳуқуқи ётади.

Ўзбекистон Конституцияси фуқароларнинг ижтимоий ҳуқуқларини тўла ҳимоя қилиш имконини беради. Бу ҳуқуқларни амалга оширишда давлатимиз мустақил бўлгандан буён аҳолини ижтимоий муҳофаза қилишга алоҳида эътибор бериб келинмоқда. Айниқса, юртбошимизнинг кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоялашни кучайтириш бўйича қабул қилган Фармонлари ва Вазирлар Маҳкамасининг бу масаладаги қарорлари бозор иқтисодиёти шароитида аҳолини иқтисодий-ижтимоий муҳофаза қилишнинг ёрқин намунасидир. Шунингдек, аҳолининг собиқ Иттифоқ даврида жамғарма банкларига қўйилган омонат маблағларини яқинда индексация қилиниши бошланганини алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиздир. Ўзбекистон ҳукумати биринчи бўлиб фуқароларнинг омонат пулларини индексациялаш ва уларни бериш бўйича тадбирларни амалга ошира бошлади. Давлатимиз томонидан рўёбга чиқарилаётган бу тадбирлар фуқароларнинг мулкка эга бўлиши, унинг давлат томонидан ҳимояланиши Конституциямизнинг 36, 53-моддалари талаблари ҳаётга татбиқ қилинаётганлигининг яққол тимсолидир.

А. ХОЛМАҲМАТОВ,
Қашқадарё вилояти ахлоқ тузатиш меҳнат муассасаларида қонунлар ижроси устидан назорат бўйича Қарши прокурори.

Аввало шуни айтишим кераккки, ҳаммамиз учун, айниқса менга ўхшаган касаба уюшма қўмиталари раисларининг энг севимли нашри ҳисобланган «Ишонч» газетаси жамоасининг ташкилотчилиги ва ташаббускорлигини қувватламоқ даркор. Негаки, жамоа газетада «Касабақўм: бугун у қандай бўлиши керак?» деган янги рукн очиб жуда тўғри иш қилишган. Ушбу янги рукн биргина газетанинг эмас, балки Ўзбекистон Республикаси касаба уюшмалари Федерациясининг мавқеини, обрўсини ошириши турган гап.

Касабақўм: бугун у қандай бўлиши керак?

ҲАММАСИ ЎЗИМИЗГА БОҒЛИҚ

Мен ҳам имкониятдан фойдаланиб, уюшма тўғрисида ўз фикр ва мулоҳазаларимни билдирмоқчиман. Қарийб йигирма йилдирки, касаба уюшмада ишлаб келаяпман. Ушбу уюшмада ишлаётганимдан фахрланаман, сира ўксинмайман. Айни пайтда хўжалик касаба уюшма қўмитаси раисиман. Қўмитага 1490 нафар киши аъзо, 13 кишидан иборат бюромиз бор. 33 та касаба уюшма группаси ва 4 та цех касаба уюшма ташкилоти фаолият кўрсатмоқда. Гуруҳ ва цех ташкилотлари ишини мунтазам равишда назорат қилиб бораяпмиз.

Очиғини айтганда, хўжалигимиз касаба уюшма қўмитаси ва унинг фаолияти ҳақида узоқ тўхталишга ҳожат йўқ, деб ўйлайман. Негаки, хўжаликда ташкилотимизнинг ўз ўрни, мавқеи бор. Раҳбарларга қандай таклиф ва мулоҳаза билан чиқсак, обдон тинглашиб, иложи борича амалий ёрдам кўрсатишмоқда. Хўжалик билан йил бошида шартнома тузганмиз. Шартнома шартларининг бажарилишини ҳамиша назорат қилиб бораяпмиз. Нолийдиган томонимиз йўқ. Тўғри, иш бўлгандан сўнг ўзига яраша муаммолари ҳам бўлади. Лекин биз кўпинча ички имкониятдан келиб чиқиб, муаммоларнинг асосий қисмини ўз вақтида ҳал этиб бораяпмиз. Тўғри, баҳона қидираверсак, топилади. Ишлайдиган киши баҳона эмас, имконият қидиргани маъқул. Хўжалигимиз иқтисодий жиҳатдан бошқа хўжаликларга нисбатан бақувват. Ишчи-хизматчиларга ўз вақтида маош берилмоқда. Уларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш ҳам тўғри йўлга қўйилган. Энг муҳими, хўжалик маъмурияти касабақўм билан ҳамкорликда иш тутиб, иқтисодий самарадорликка эришмоқда. Ҳозир пахта йиғим-терими қизғин. Биз терим қатнашчиларига зарур шарт-шароитлар яратиш, уларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириш юзасидан тадбирларни ишлаб чиққанмиз. Хўжалик раҳбари Юсуф Рўзиев бу тадбирларни бажарилишига қараб қўмитанинг рағбатлантирувчи совғаларини тантанали равишда бериб бораяпти. Бу эса ўз ўрнида терим суръатига суръат қўшмоқда. Ҳамкорликда ҳикмат кўп.

Ютуқ ҳам, камчилик ҳам ўзимизники. Фақат уни қалбдан ҳис этмоқ даркор. Ҳаммаси ўзимизга боғлиқ. Муаммолар кўпайиб кетди деб қўл қовуштириб ўтирган билан биров келиб, оғирингизни енгил қилмайди. Баҳона топиб, ташкилотма-ташкилот югуриб юришнинг фойдаси йўқ. Ташкилотнинг обрўсини, мавқеини кўтариш бевосита касаба уюшма қўмитаси етакчисининг саъй-ҳаракатига боғлиқ. У қанчалик ташкилотчи, ташаббускор бўлса, ўз вазифасига масъулият билан ёндошса, ортиқча гап-сўзларга сира ўрин бўлмайди.

Гоҳида қулоғимга «касаба уюшма ташкилотининг обрўси олдингидек эмас, мавқеи кундан кун йўқолиб бораяпти» деган гап-сўзлар чалиниб қолади. Хўш, ана шундай гап-сўзларнинг келиб чиқишига ким сабабчи? Ҳаммасига мазкур соҳада ишлаётган кишиларнинг ўзлари... Чунки, улар ўз вазифаларига совуққонлик билан қарамоқдалар. Ташкилотнинг мавқеини ўзлари ололмаётган маошга, олдингидек 1 фоизли ва 0,5 фоизли тушумларнинг ҳаммаси хўжалик касаба уюшма қўмитасининг ҳисоб-рақамига эмас, туманлардаги марказлашган ҳисоб-рақамига тўғридан-тўғри тушаётганлигига боғлашади. Бу мутлақо нотўғри. Нотўғрилиги шундаки, улар ҳанузгача мамлакатимизда юз бераётган туб ўзгаришлардан гўё бехабардек. Муҳими, кишиларнинг мулкка бўлган муносабати бутунлай ўзгарди. Ҳаётда мулкчиликнинг турли шакллари пайдо бўлди. Касаба уюшма аъзолари ҳам олдингидек оддий ишчи-хизматчилар эмас, турли хил мулк эгаларидир. Ана шундай мулк эгаларининг меҳнатини муҳофаза қилиш, уларнинг ҳақ-ҳуқуқларини қонун йўли билан ҳимоялаш ва ҳоказолар касаба уюшма ташкилотларининг бевосита вазифасига айланган бир даврда яшаяпмиз. Касабақўм етакчилари замон билан ҳамнафас бўлишлари керак. Касаба уюшма аъзоларининг онги, савияси, билими олдингидан бутунлай ўзгарган. Ўз ҳақ-ҳуқуқларини жуда яхши билишади. Агар ўзи аъзо бўлиб турган ташкилотнинг ҳаётда тутган ўрни-мавқеи, ёрдами бўлмаса, тан олмайди. Айрим касаба уюшма етакчилари аъзолар олдида ўз шахсий, хўжалик ва ташкилот муаммолари ҳақида ҳисоб бериб, келажакка, бўлган ишонч ва орзуларига салбий таъсир кўрсатмоқдалар. Хўш, кўпгина хўжаликлар иқтисодий томондан «ўтириб қолган». Бунга ким сабабчи? Ўз бўлсада, хўжалик касаба уюшма қўмитасининг ҳам айби бор-ку! Қисқа қилиб айтганда, ташкилотнинг обрўсини, мавқеини кўтариш касабақўм етакчисининг фаолиятига бевосита боғлиқ. Етакчилар ҳаёт билан ҳамнафас яшаб, ишн шу кун талабига яраша ташкил этмоқлари даркор. Ҳаётдаги ўзгаришлардан, янгиликлардан бир дақиқа ҳам узилиб қолмаслик керак. Ҳамиша у билан бир қадамда юриш лозим.

Яна бир таклифим, бошланғич касаба уюшмалари фаолиятини янада кучайтирмоқ зарур. Кўп йиллик тажрибамдан шу нарсани сезаяпманки, кўпгина бошланғич касаба уюшма етакчилари «маош олмасам, шунчаки топшириқ сифатида зиммамга юклатилган» қабилида иш тутиб, ташкилот мавқеининг пасайишига олиб келмоқдалар. Баъзи ташкилотларда касаба уюшма қўмитасининг ўрни мутлақо сезилмайди. Тўлдирилган касаллик варақаси ва шу юзасидан чиқарилган қарордан бошқа бирор ҳужжатни суриштириб топаолмайсиз. Ўтказилган ва ўтказилиши керак бўлган тадбирлар ҳақида гапириб ўтирмаса ҳам бўлади. Шу ўринда туман ва вилоят касаба уюшмалари кенгаши раҳбарларининг ҳам айблари бор. Чунки, мазкур ташкилотлар бошланғич касаба уюшмалари етакчиларидан шунчаки ҳисобот талаб қиладиларки, бироқ уларнинг ишини мукаммал назорат қилиб бормайдилар. Менимча, Федерация бошланғич касаба уюшмалари ишини такомиллаштириш хусусида бирор бир тўхтамга келадиган тадбир ишлаб чиқиши керак деб ўйлайман.

Сўнгги таклифим шуки, Федерация раҳбарлари вилоят, туманларда ўтказилаётган президиум, секретариат, пленумлар билан чекланиб қолмасдан, жойларда бошланғич касаба уюшмалари фаолиятини такомиллаштириш юзасидан семинарлар, кенгашлар, «Давра суҳбат»лари, радио ва телевидение орқали чиқишлар уюштирсалар нур устига аъло нур бўлурди.

Хулоса қилиб айтганда, обрўйимиз, мавқеимиз ўз қўлимизда, Фақатгина давр билан ҳамнафас иш юритмоғимиз лозим.

Шокамол ЭШМУРОДОВ,
Қарши туманидаги Чўлиота номли жамоа-ширкат хўжалиги касаба уюшма қўмитаси раиси.

Қибрай туманидаги Халқ банки 3568-сонли бўлими ходимлари аҳолига намунали хизмат кўрсатишмоқда. Суратда: ходимлар иш пайтида. **О.Муҳаммаджонов олган сурат.**

Ахборот

УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида «Адвокатура тўғрисида»ги Ўзбекистон Қонуни лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига тақдим этилди. Бу қонун лойиҳаси 17 моддадан иборат бўлиб, унда мустақил Ўзбекистон фуқароларининг, шунингдек, юридик шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш ҳар томонлама қамраб олинган.

Тошкент шаҳар, 2-Юнусобод ҳуқуқий маслаҳатхонасида бўлиб ўтган адвокатлар йиғилиши шу мавзуга бағишланди. Маслаҳатхона бошлиғи Аҳмаджон Ҳасанов ўз сўзида таъкидлаганидек, бу қонун айни вақтида ишлаб чиқилмоқда ва адвокатга энди ҳеч қандай тазйиқ қилинмайди. У судланувчи ёки айбланувчи билан қамоқда учрашиши мумкин. Адвокатлардан П.Жўраев, Ф.Зарипова ҳам янги қонун лойиҳасида адвокатлик фаолиятини амалга ошираётган шахсга нисбатан кенг имкониятлар берилишини қайд қилиб ўтдилар.

З.МУҲАММАДЖОНОВ,
ҳуқуқшунос.

ЎҚУВ МАШҒУЛОТИ

Яқинда Тошкент шаҳар касаба уюшмалари кенгашида тармоқ касаба уюшма шаҳар қўмиталари раислари ҳамда раис муовинлари, шаҳар кенгаши ходимлари иштирокида навбатдаги ўқув машғулоти бўлиб ўтди.

Машғулотни шаҳар касаба уюшмалари кенгаши раиси О. Сафоев қисқача кириш сўзи билан очиб, касб малакасини ошириш ҳамда иқтисодий, ҳуқуқий соҳадига билимларни пухта ўрганишнинг амалий фаолиятдаги аҳамиятини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази Тошкент шаҳар бўлимининг раиси, иқтисод ва техника фанлари доктори, профессор С. А. Салимов «Мулкнинг хусусийлаштирилиши ва тадбиркорликнинг ривожлантирилиши» мавзуида қизиқарли нутқ сўзлади. Савол-жавоб, баҳс-мунозарага бой бўлган, эркин фикр алмашиш руҳида ўтказилган ушбу машғулот иштирокчиларда яхши таассурот қолдирди.

Машғулотдан сўнг йиғилиш ўтказилиб, «Ишонч» ва «Ишонч — Доверие» шунингдек, «Бирлик», «Единство» ва бошқа газеталарга 1997 йил учун обунани намунали, уюшқоқлик билан ташкил этиш тўғрисида ва бошқа қатор муҳим масалалар чуқур таҳлил этилган ҳолда кўриб чиқилди.

У. ПЎЛАТОВ.

ГУЛЧЕҲРА ОПАНИНГ ДОВРУҒИ

Қаршилик зардўзчи Гулчеҳра опа Примқулованинг бугунги кунда Қашқа воҳаси меҳнат аҳли жуда яхши билади. У халқимиз ўртасида йўқолиб бораётган каштачилик яъни зардўзликни йўлга қўйиб, эл ўртасида обрў-эътибор қозонмоқда. Шаҳардаги Қорлиқ-боғот маҳалласида цех очиб, унда 30 дан ортиқ ёш қизларга зардўзчилик ҳунарини қунт билан ўргатмоқда. Ўзи ва шогирдлари тайёрлаган зар кийим-кечаклар ва турли совғабоп буюмлар кишилар томонидан севиб харид қилинмоқда.

Шуниси эътиборлики, Гулчеҳра опа ва шогирдлари вилоятда ўтказилаётган тадбирларнинг кўрик-танловида ўз маҳсулотлари билан қатнашиб, бир неча бор совринли ўринларни қўлга киритишди. Опахон эса бундан икки ой аввал Сурхондарё республика тадбиркор аёллари ўртасида ўтказилган «Аёл ва бизнес» кўрик-танловида қатнашди ва фахрли биринчи ўринни қўлга киритди.

Қарши шаҳар ҳокимлиги Гулчеҳра опадаги тадбиркорликни ва ишбилармонликни ҳисобга олиб, уни ўзи яшайдиган Қорлиқ боғот маҳалласига раҳбар этиб сайлади. У бугунги кунда ўзига билдирилган ишончни виждонан адо этмоқда. Иккала ишни ҳам бекаму-кўст амалга оширмоқда. Унинг хизматидан маҳалладагилар миннатдор. Яқинда вилоятга ташриф буюрган бир гуруҳ чет эллик меҳмонлар опахон ва унинг шогирдлари томонидан тайёрланган зардўзлик буюмларини бориб кўришди ва улардан буюртма бериш учун намуналар олиб кетишди. Бизнингча оддий бир ўзбек аёли учун бундан ортиқ бахт бўлмаса керак.

Аҳрор САМАРИДДИНОВ,
«Ишонч» мухбири.

АНҚАРАДА ҒОЛИБ БЎЛДИ

Мамлакатимизда нафақат иқтисодиёт, балки маданият ва таълим соҳаларида ҳам хорижлик дўстлар билан ҳамкорлик муносабатлари йўлга қўйилган. Бухорода фаолият кўрсатиб келаётган ўғил болалар ўзбек-турк лицейи фикримиз далилидир. Бу лицей ёшларга таълим-тарбия бериш борасида ўзининг юқори савияли муаллимлари билан республикада алоҳида ажралиб туради. Ўтган ўқув йилида билим маскани 41 нафар ўқувчига етуклик аттестати ҳамда инглиз тилидан таржимонлик сертификатини топширди. Қизиғи шундаки, ушбу битирувчиларнинг 37 нафари тест синовларидан муваффақиятли ўтиб, Туркия, Тожикистон ва Ўзбекистондаги бир қатор олий ўқув юртларига ўқишга киришди.

Яқинда лицей жамоаси яна бир хушхабарнинг гувоҳи бўлди. Туркия пойтахти Анқарада математика фани бўйича бўлиб ўтган халқаро олимпиадада лицейнинг 11-синф ўқувчиси Санжар Шарипов III ўринни эгаллади. Бундай кўрсаткич лицей жамоасини руҳлантириш билан бирга, маҳаллий ўқувчиларимизнинг ишончига ишонч, зеҳнига зеҳн қўшади, албатта.

Ғафур ШУКУРОВ.

«Пахта-96»

КОРХОНА ЁРДАМИ

Республикамиз далаларида пахта терими ҳал қилувчи паллага кирди. Барчанинг фикри - ёди катта меҳнат эвазига етиштирилган ҳосилни ёғин-сочинга қолдирмай йиғиштириб олишга қаратилган. Наманган шаҳридаги «Нодира» хусусий корхонаси жамоаси ҳам пахтакорларга елкадош бўлишмоқда. Нодира Нишонова раҳбарлик қилаётган корхона Наманган вилоятидаги хўжалик теримчиларига 10 минг донадан зиёд этак тикиб берди.

Корхона ёрдамидан барча мамнун бўлаётир.

Р.ҲАМРОҚУЛОВ.

«СОҲИБКОР» МАРРАГА ЕТДИ

Хоразм вилоятида ҳам биринчи довонни эгаллаган бригадалар, хўжаликлар кўпайиб бораяпти. Шу кунларнинг ҳар соатидан юқори унум билан фойдаланаётган хоразмлик пахтакорлар ҳам ғалаба манзили сари шитоб билан келяптилар.

Шовот туманидаги «Соҳибкор» жамоа хўжалиги деҳқонлари дастлабки меҳнат зафарини қўлга киритдилар. Ҳар гектар ҳисобига 30 центнердан ошириб хирмон кўтарилиб, йиллик режа ошиғи билан бажарилди. Эришилган бу муваффақиятта айниқса, хўжаликнинг Қуронбой Рўзимов бошлиқ бригадаси деҳқонлари ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшдилар. Бригада бўйича ҳар гектар ҳисобига бугунгача 35 центнердан ошириб хирмон кўтарилди.

Далаларда ҳосил кўп. Ҳозир ҳам бу хўжаликда кунига йиллик режанинг 3,5-4 фоизи миқдорида пахта тайёрлаш давом этмоқда. Биз мавсум охиригача пахта ҳосилдорлигини гектарига 40 центнердан оширишга қарор қилганмиз,-дейди ана шу жамоа хўжалигининг раиси Бахтиёр Ражабов. Хўжаликда ҳозир кузги буғдой экиш ишлари ҳам қизғин бормоқда.

Р.БОБОЖОНОВ.

ЧЎЛ ОБОД БЎЛМОҚДА

Баҳористон - Қашқа воҳасининг чўл зонасида жойлашган туманларидан ҳисобланади. Туман ҳокимлигининг эътибори билан йил сайин чўл боғу бўстонга айланмоқда. Туман марказида кўплаб янги маданий-маиший иншоотлар қурилиб, фойдаланишга топширилмоқда. Яқинда бу ерда «Алоқа уйи» биноси қурилиб, ишга тушди. Шунингдек, марказий касалхонада диагностика бўлими фаолият кўрсата бошлади.

Бундан ташқари туман марказида «Супермаркет» магазини, «Нуроний» чойхонаси, лицей-интернат қурилиши тезкорлик билан олиб борилмоқда. Мазкур иншоотларни «Вилоятжамоахўжқурилиш» трестининг бунёдкорлари барпо этмоқдалар.

«Ишонч» мухбири.

Ижтимоий ҳимоя

ФАХРИЙ АЁЛЛАР УЮШМАСИ

Жиззах шаҳрида вилоят фахрий аёлларининг катта йиғилиши бўлди. Анжуманни вилоят хотин-қизлар қўмитаси раиси С. Туйчиева кириш сўзи билан очди. У ҳукуматимизнинг хотин-қизларга кўрсатаётган ғамхўрликларига алоҳида тўхталди. Вилоят халқ хўжалигини ривожлантиришга катта ҳисса қўшаётган аёлларни номма-ном тилга олди.

— Фахрий аёлларимиз иззатда ҳам, хизматда ҳам, — деди сўзини давом эттириб С. Туйчиева, — Энди уларни уюштирувчи, уларнинг эҳтиёжи ёрдами билан шуғулланувчи фахрий аёллар уюшмаси керак бўлиб қолди.

Анжуман сўнггида вилоят фахрий аёллар уюшмаси тузилиб, меҳнат фахрийси Туҳфа Раҳмонқулова шу уюшма раиси этиб сайланди. Энди уюшма бевосита фахрий аёлларни ижтимоий ҳимоя қилиш билан шуғулланади.

А. ЭРГАШЕВ,
«Ишонч» мухбири.

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНЖУМАН

А. Авлоний номли Халқ таълими ходимлари малакасини ошириш Марказий институтида буюк давлат арбоби, етук саркарда Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишлаб илмий амалий анжуман бўлди. Анжуманни иститут ректори, доцент Акром Ахмедов очди. Унда тарих фанлари доктори, профессор Ҳамид Зиёев «Соҳибқирон Амир Темурнинг жаҳон тарихидаги роли», доцент Фахриддин Хўжаев «Амир Темур даврида спорт» мавзуларида маъруза қилдилар.

Анжуманда Қашқадарё вилояти Қамаши туманидан тарих ўқитувчиси Хуррам Сафаров, яккабоғлик Норсулув Раҳмонова ва Наманган шаҳридан Алмар Муҳаммадиев сўз олиб, тарих дарсларида Амир Темур фаолиятини ўрганишга оид тажрибаларини ўртоқлашдилар. Анжуман ишида республикамизнинг турли вилоятларидан икки юздан зиёд муаллимлар қатнашдилар.

С. ФАЙЗИЕВА.

ҲЕЧ КИМ ЧЕТДА ҚОЛМАДИ

«Бу ишлар билан юраги юртим деб жизиллайдиган, иймони мустаҳкам инсонлар шуғулланиши керак».

Ислом КАРИМОВ.

Спортнинг бу тури кундан-кунга ривожланиб халқ орасига кириб, оммавийлашиб бораётгани ҳеч кимга сир эмас. Буюк соҳибқирон етук давлат арбоби, жаҳонгир Амир Темур таваллудининг 660 йиллик тўйи юртимизда кенг нишонланмоқда. Қисқа қилиб айтганда, Амир Темур йили спорт мусобақаларига бой ва хотираларда ўчмас бўлиб қолади. Бунга Атлантада бўлиб ўтган Олимпиада ўйинлари, Марказий Осиё ўйинлари, Президентимиз кубоги,Челенжер» турнирлари яққол далилдир.

28 сентябрь куни старт олган мини футбол бўйича Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси ва унга қарашли тармоқ ташкилотлари ўртасида ватанимиз мустақиллигининг беш йиллигига ва соҳибқирон Амир Темурнинг 660 йиллигига бағишланган мусобақалари 13 октябрь кунига келиб ўз маррасини топди. Шу муносабат билан Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши мажлислар залида совриндорларни тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг раиси Ҳулкар Жамолов тантанали маросимни очар экан, Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг ташкилий асослари ва принципларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорини амалда бажаришда, қолаверса, бу спорт турининг оммавийлашишида ушбу турнир муносиб омил бўлди, деб тўхталиб ўтди. Умуман олганда, касаба уюшмаларининг республикамизда меҳнаткашларни соғломлаштириш борасида олиб бораётган ишлари, ўтказган тадбирлари ва режалаштирган мусобақалари бениҳоя мақтовга арзигуликдир.

Юртбошимиз Ислом Каримов 4 январ куни республика Вазирлар Маҳкамасида Ўзбекистонда футболни янада ривожлантириш масалаларига бағишланган мажлисда сўзлаган нутқида таъкидлаганидек, «Ўзбекистон бугунги кунда дунё ҳамжамиятида ўз мавқе ва нуфузига эга. Унинг сиёсий, иқтисодий обрўси тобора ортиб бормоқда. Агар биз футболни, қолаверса, бутун спортни талаб даражасида ривожлантирсак, бу юртимизнинг эътиборини янада оширади. Дунё аҳли олдида миллатимизнинг куч-қудратини намойиш этади». Шу боисдан касаба уюшмаларининг бевосита спорт борасида олиб бораётган ишлари диққатга сазовордир. Жумладан, пойтахтимиздаги Митрофанов номли сузиш ҳавзаси қайтадан таъмирланиб, жаҳон андозаларига мос равишда қурилмоқда. Яқин кунларда бу ҳам байрамга муносиб туҳфа сифатида топширилади. Бир сўз билан айтганда, бугунги кунда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерация Кенгашининг бу борада қилаётган ишлари юртимизнинг нуфузини оширишда муносиб омил бўлиб хизмат қилади.

Маросимда Ўзбекистон КУФК ўтказган спорт мусобақалари ғолибларига совғалар топширилди. Мусобақаларнинг барча қатнашчилари муносиб тақдирланди. Мусобақа якунларига кўра ғолиблар қуйидаги тартибда ўрин эгалладилар:

Касаба уюшмалар спорти

«А» Гуруҳи

1. Савдо тармоқлари ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси - 1 ўрин.
2. Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси - II ўрин.
3. Темирйўл ва транспорт қурувчилари ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси - III ўрин.
4. Қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси - IV ўрин.
5. Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси кенгаши - V ўрин.

«Б» Гуруҳи

1. Машинасозлик саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси - I ўрин.
2. Тошкент шаҳар касаба уюшмалари кенгаши - II ўрин.
3. Алоқа ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси - III ўрин.
4. Тошкент вилояти касаба уюшмалари кенгаши - IV ўрин.
5. Ўзбекистон касаба уюшмалари кўнгилли спорт жамиятлари Марказий кенгаши - V ўрин.

ЯРИМ ФИНАЛ

1. Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси- 0
2. Машинасозлик саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси - 3

Савдо тармоқлари ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси- 1
Тошкент шаҳар касаба уюшмалари кенгаши - 3

ФИНАЛ

Тошкент шаҳар касаба уюшмалари кенгаши - 0
Машинасозлик саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси - 5

Учинчи ва тўртинчи ўринлар учун:

Савдо тармоқлари ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси- 2
Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси -4

Умумий якун

1 ўрин. Машинасозлик саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.
2 ўрин. Тошкент шаҳар касаба уюшмаси кенгаши.
3 ўрин. Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.
4 ўрин. Савдо тармоқлари ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.
5 ўрин. Алоқа ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.
6 ўрин. Темирйўл ва транспорт қурилиши ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.
7 ўрин. Тошкент вилояти касаба уюшмалари кенгаши.
8 ўрин. Қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.
9 ўрин. Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши.
10 ўрин. Ўзбекистон касаба уюшмалари кўнгилли спорт жамиятлари Марказий Кенгаши.

МУСОБАҚАНИНГ МАХСУС СОВРИНДОРЛАРИ

«Энг яхши дарвозабон» - Ҳасан Оширов, Савдо ходимлари касаба уюшмалари Марказий Қўмитаси.
«Энг яхши ҳужумчи» - Йўлчибой Раҳматжонов. Машинасозлик саноати ходимлари касаба уюшмалари Марказий Қўмитаси.
«Энг яхши ҳимоячи» - Сергей Прохорчев. Машинасозлик саноати ходимлари касаба уюшмалари Марказий Қўмитаси.
«Энг чиройли гол учун» - Баҳодир Тожиев. Тошкент вилояти касаба уюшмалари Кенгаши.
«Энг яхши жамоа учун»- Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши.
«Энг ёши улуғ қатнашчи» - Эдуард Парсегов.

Футбол учрашувларининг мазмунли ўтишида ҳакамлар фаолияти катта аҳамиятга эга. Айнан уларнинг тажрибаси, ҳаққонийлиги, ўйинларни адолат билан бошқариб бориши ҳар бир жамоанинг мусобақада тақдирини белгилайди. Шунинг учун бу мусобақада ҳам Эдуард Каграманов «Энг яхши ҳакам» деб топилди.

Улуғбек АҲРОРОВ,
«Ишонч» мухбири.

Таҳририятдан: Газетанинг 18 октябрь сони (N 83) да «Хотираларга мухрланди» сарлавҳали мақолада касаба уюшмалар спорти ёритилган эди. Мақолада «Ишонч» мухбирининг айби билан мусобақа ғолиблари чалкаштириб юборилган ҳамда совринлар топширилди, деб нотўғри маълумот берилган. Шу муносабат билан муаллифга қатъий маъмурий чора кўрилди.

ОИЛА ДАВРАСИДА

Одамийлик сабоқлари

ТУҲМАТ БАЛОСИ

Туҳмат, бўҳтон балодур,
Сийнанг ўтга солодур.

Туҳмат кишини ҳар кўйга солади, асабларини қақшатиб, дилини хуфтон қилади, соғлиғини эговлайди. Туҳматчилар ўз манфаатлари йўлида ҳеч нарсадан қайтмайдилар, турли ҳийла-найранглар ишлатиб мақсадига етишиш учун ҳар қандай пасткашликларга ҳам қўл урадилар. Софдил кишиларни туҳматчилар турли бўҳтон уюштириш йўли билан ўзларича булғайдилар.

Яқин ўтмишда туҳматчилар ўз тиғларини роса қайрадилар. Ҳеч қандай разолатдан тап тортмай иш кўрдилар. Туҳмат ва бўҳтон «бойвачча» ларнинг асосий қуролига айланди. Уларнинг айтганини бажарган омон қолди, бажармаган туҳмат гирдобига улоқтирилди.

Эй, туҳмат ва бўҳтонни қурол қилиб олган номард, мард бўлсанг майдонга чиқ! Кўзимга тик боқ! Нега ўргимчакдек тўр тўқийсан. «Ит ҳурар, карвон ўтар» дейди халқимиз. Аммо сенинг ҳуришинг кўнгил ришталарини эзиб, юлқилаб ташлади-ку! Пинҳона азобларинг киши қалбини вайрон, дилини хуфтон қилди-ку!

Туҳмат етаклаб келган текшир-текширлар ҳақиқатни юзага чиқариши муқаррар. Ҳақиқат эгилади, лекин синмайди. Эгилиш тордай тортилган асабларни юмшатармикан? Бевақт бошга тушган «қиров»ни йўқотармикан? Юрагингдаги санчиқ дардини нима тузатади? Айрилган соғлиғингни ким қайтаради? Бўҳтон солган қалбдаги чандиқларни ким кетказади? Вайрон бўлган дил чечакларини, эрта хазон бўлган умид куртакларини ким яна қайта кўкартиради, ким? Ҳеч ким, ҳеч қачон на битказа олади, на асл ҳолига келтира олади. Ҳа, азизлар, «туҳмат- тош ёради, то ёрмаса, бош ёради» деб халқимиз бекорга айтмаган.

«Бўҳтон —деган эди инглиз адиби Генри Филдинг. — Қиличдан ҳам мудҳишроқ қуролдир, чунки унинг ярасини умрбод даволаб бўлмайди». Демак, инсон қалбига абадул-абад заҳмат етказадиган туҳматга ҳеч ҳам бефарқ бўлмайлик.

Туҳмат ва бўҳтон талантли кишиларни қидириб юради, уни йиқитишга, эл ўртасида бадном этишга интилади. Талант эгаларига пасткашлик бегона. Ростгўйлик, тўғри сўзлик эса уларга доимо ошно. Шунинг учун ҳам туҳматчиларга яхшиларнинг бу фазилатлари асло ёқмайди, улар ғазаб отларига миниб бўҳтон қиличларини ялонғочлаб «жанг»га кирадилар.

Туҳматчилар ёлғон-яшиқни қўшиб-чатиб бўҳтоннинг турли йўлларидан фойдаланадилар. Бўҳтоннинг очиқ формаларидан ташқари унинг ёпиқ томонлари ҳам борки, «устомон»лар кўпроқ ана шу ёпиқ йўлларидан унумли фойдаланадилар. Бор ҳақиқатни бузиб, бошқалар қобилиятини менсимайдилар. Ялт этиб кўринган у ёки бу истеъдод соҳиби бўҳтончи зарбасига учрайди. «Эй, сеними ҳали!» деб нишонга олган истеъдодли кишиларнинг асабига тегишга, уларни обрўсизлантиришга тайёргарлик кўра бошлайди. Шу ўринда бўҳтончига яна қўшибчатишлар ҳам қўл келади. Истеъдод эгаси ашулачи бўлса, «ҳа, у фалончи артистга тақлид қилибди» ёки бўлмаса «ашула эмас, бақироқнинг худди ўзику», деб атрофдагиларда нотўғри тушунча тасаввур ҳосил қилишга ҳаракат қилади. Талант соҳиби ижодкор бўлса, унга нисбатан ҳам бўҳтончи топилиб, улар ҳам ўз йўл-йўриқлари билан иш кўрадилар. «Эй, нима қилади манови бунча чираниб, ахир Абдула Орипов ёки Ўткир Ҳошимов бўлолмайди-ку! Ундан кўра қўлидан келадиган ишни қилсачи!» дейдилар. Бу билан ҳам кифояланмасдан, унинг ижоди маҳсули бўлмиш барча асрларни ерга уради, уларга паст назар билан қарайди. Бошқача қилиб айтганда, ижод йўлига эндигина кириб, маҳорат сирларини эгаллай бошлаган кишиларни, уларнинг беғубор қалбларини заҳарлайди.

Бўҳтоннинг қора шарпалари кезиб юраркан, у нафақат яхши одамларга ёпишади, балки асоратларини ичида излари, аянчли натижалари ҳам борки, бундан фақат туҳматчи нишонидагиларгина эмас, балки жамиятимиз ҳам зарар кўради. Чунки кўп нарсаларга қодир истеъдодли кишилар жамиятимизга катта фойда келтиришлари мумкин эди! Улар оғирни енгил қилишлари сир эмас-ку! Истеъдодли ижодкорлар халқимизнинг ноёб хазинасига айланиши муқаррар бўлган ажойиб дурдоналарни яратадилар.

Туҳматчилар овсар эканда, деган хулосани асло чиқармаслик керак. Улар биз ўйлаганимиздан кўра ҳам «уста» бўлиб, риёкорлик «илми» дан хабардордирлар. Боз устига туҳмат ёки бўҳтонни ишонарли тарзда чиқиши учун уларнинг муаллифи бўлмиш кимсалардан ўзига хос «қобилият» талаб этилади. Туҳматчи ўзининг шахсий, ғаразгўй мақсадига етиш учун турли ҳийла-найранглар ўйлаб топади, шундай найранглар ўйлаб топадики, шундай найранглар ишлатдики, кўриб беихтиёр ёқангни ушлайсан киши.

Бундан ташқари, туҳмат ва бўҳтонлар ҳам замонга мослашиб, такомиллашиб бормоқда. Уз формаларини ўзгартириб, ниқобланган йўл-йўриқларга эга бўлмоқда. Масалан, улар қандайдир ишга киришган бўлиб кўринади-ю, аммо барибир ўз шахсий манфаатлари, ҳоҳиш-истаклари биринчи ўринда туради. Агар уларнинг қилмишлари фош бўлгудек бўлса, уни яшириш мақсадида бошқа жойда шовқин-сурон кўтарадилар. Жамоатчиликнинг фикрини чалғитиб, сувдан қуруқ чиқишга интиладилар. Гоҳида улар бунинг уддасидан ҳам чиқадилар, кўзлаган мақсадларига етадилар ҳам...

Туҳматчи ўлса ҳам, минг афсуслар бўлсинким, туҳматчилик ўлмайди. Туҳмат ва бўҳтоннинг яшаши учун база, манба бор бўлса, «илдиз» отади. Инсоният борки, туҳмат мавжуд, башарият борки, бўҳтон мавжуд. Туҳмат ва бўҳтоннинг нобакорлигидан алломалар нолалар чекиб, оҳлар урганлар, уни оғуга ўхшатиб, илон заҳридан баттар, деб баҳолаганлар. Туҳмат балосидан, қуҳна тарихнинг гувоҳлик беришича, инсоният кўп надоматлар кўриб қурбонлар берган ва бераяпти. «Туҳмат билан, - деб таъкидлаган эди қадимги юнон алломаларидан Лукиан, - аллақачон кўп авлодлар қириб ташланган, шаҳарлар ер билан яксон этилган, ота ўғлига, ака туғишган укага, болалар ота-оналарига ва ошиқ-маъшуқлар бир-бирларига қарши девоналарча қўзғаладилар. Бўҳтонга ишониш билан кўпинча дўстлик алоқалари узилган, кўп уйлар ҳаробага айланган».

Лекин бундан туҳмат ва бўҳтонларга қарши курашиб бўлмас экан-да, деган хулоса чиқмаслиги керак. Ушбу иллатга қарши кураш олиб бориш чораси борнинг отини ақл дейдилар. Инсон ақл-фаросат билан иш тутса, босиқлик, вазминлик меъёридан фойдаланса, бўҳтон балосини олдини олиши мумкин.

Ниқобланган ёки ошкора туҳматчиларга қарши курашда раҳбарларнинг зийраклиги ҳам қўл келади. У ёки бу кўринишда пайдо бўлаётган туҳматчилар вақтида аниқланиб, олди олинса нур устига нур бўлади.

Туҳматдек ижтимоий иллатга қарши кураш олиб бориш пайти келди. Чунки мустақилликка чиққан мамлакатимиз иллатлардан софланаётган ҳозирги вақтда ўзининг салбий оқибатлари, жиҳатлари билан турмушимизга катта зарар етказадиган бўҳтон уруғини қуритиш керак!

МУСОҚУЛ УСМОНОВ,
Тошкент молия институти «Тарих» кафедрасининг мудири, профессор.

Биласизми?

ЕР ЎЗГА САЙЁРАЛАР ОСМОНИДА

Агар Ерни бошқа сайёралардан туриб кузатишнинг иложи бўлса, осмон бизга кундузи ҳам қора бўлиб кўринар, Қуёш ёритиб турган пайтда ҳам юлдузлар чорақлаб кўзга ташланар эди.

Ой Ердан қандай кўринса, Ер ҳам Ойдан шу зайлда, аммо, Ойнинг Ердан кўринаётган катталигига нисбатан тўрт баробар каттароқ ва равшанроқ бўлиб кўринарди.

Биз ўзимизни Зуҳра Венера сайёрасида деб фараз қилайлик. Сайёрадаги атмосфера беғубор бўлганида Қуёш Ердагига нисбатан икки ҳисса каттароқ, Ер эса Зуҳранинг Ердан кўринишига қараганда олти баробар равшанроқ бўлиб кўринарди.

Энди Зуҳра сайёрасидан Уторуд (Меркурий) сайёрасига ўтдик, деб фараз қилайлик. Уторудда ҳаво қатлами (атмосфера) йўқ, кун билан тун алмашмайди. Қуёш Ердагига нисбатан олти баробар катта, Ер эса Зуҳранинг Ердан кўринишига қараганда икки баробар равшанроқ бўлиб кўринади.

Энди Уторуд сайёрасидан Миррих (Марс) сайёрасига ўтсагу ундан туриб қарасак, Қуёш Ердагига нисбатан икки баробар кичик бўлиб, Ер эса худди Ердан Зуҳра сайёраси кўрингандек бўлиб кўринади.

Муштарий (Юпитер) сайёраси осмонида Қуёш Ердагига нисбатан йигирма беш баробар кичик бўлиб, Ер эса фақат телескоп ёрдамида кўриниши мумкин бўлур эди.

ИНСОННИНГ ЎЗГА САЙЁРАЛАРДАГИ ВАЗНИ

Оғирлиги 70 килограмм келадиган одам Ойга чиқса унинг вазни 11,7 килограмдан ошмайди. Уторуд сайёрасида - 18 килограмм, Миррих сайёрасида - 26 килограмм, Уран сайёрасида - 59 килограмм, Зуҳра сайёрасида - 63 килограмм, Зуҳал (Сатурн) сайёрасида - 79 килограмм, Нептун сайёрасида - 80 килограмм, Муштарий сайёрасида эса - 185 килограмм келади.

Турли сайёраларда одам вазнининг ҳар хил бўлиши осмон жисмларининг радиуси ва вазни (массаси)га боғлиқ. Сайёраларнинг вазни қанча катта бўлса, унинг тортиш кучи ҳам шунча катта, бинобарин, ундаги жисмлар ҳам шунча оғир бўлади.

МИРОРТУҚ МИРАБДУЛЛОҲ ўғли.

ҒАНИМАТ ДАМЛАР ҚАДРИ

— Ҳар тупда ўртача 15 дона очилган ва тўлишиб турган кўсаклар бор экан. Бир чаноқда 9 тагача чигит санаяпмиз, — деди Бука туманидаги Ғаффор Азаматов номли жамоа хўжалиги пахтачилик бригадасининг бошлиғи Пўлат Муқимов. — Бу одамларимизнинг бу йил яхши ишлаганликларининг нишонаси. Энди куз яхши бўлсин, тезроқ ҳамма ҳосилимизни териб олайлик.

Бригадирнинг ниятлари яхши. 42 гектар майдондаги ғўза тупларининг ҳар бирида ўртача 15 тадан ҳосил. Бу деҳқонларга гектаридан 48 центнердан пахта ҳосили беради. Шу ҳосилнинг ҳаммаси териб олинганда 205,8 тонна пахта хирмони яратилади. Бу ана шу 1 гектар майдондан камида 58800 сўмдан даромад келади, деган гап. Жами даромад 2469600 сўмга тўғри келаяпти.

Темур ҲАЙДАРОВ.

Суратда: Пўлат Муқимов пахта ҳосилини кўздан кечирмоқда.
Муаллиф олган сурат.

Истеъмолчи манфаати - муқаддас

Республикамизнинг мустақиллигини барқарорлаштириб бориш, уни юқори тараққиёт босқичига кўтариш борасида бугунги кунда жуда кўплаб ислоҳотлар амалга оширилаяпти. Барча қилинаётган ишлар у ҳоҳ сиёсий, хоҳ иқтисодий жабҳада бўлсин халқ турмуш фаровонлигини ошириш, мустақил Ўзбекистоннинг буюк келажагини яратишга қаратилмоқда. Бозор муносабатларининг шаклланиши, тадбиркорликнинг кенгайиши муносабати билан республикамиз бозорларига кўпгина хориж тмаҳсулотлари кириб келаётир. Бу яхши жараён, албатта. Чунки бу билан бизнинг истеъмолчиларимиз эҳтиёжи маълум даражада қондирилади ва мазкур турдаги товарлар таннархининг арзонлашувига сабаб бўлади. Лекин бунинг замирида уларнинг сифат даражаси қандай, мавжуд талабларга тўлиқ жавоб берадими, деган саволлар ётади. Биз масаланинг ана шу жиҳатларига қизиқиб, республика Давлат солиқ қўмитаси божхона бошқармасига борганимизда мазкур бошқарманинг матбуот маркази бошлиғи Абдумўмин Тиловов бизга қуйидагиларни сўзлаб берди.

ҚИНҒИР ИШНИНГ ҚИЙИҒИ...

- Албатта, бу соҳада ҳали камчиликлар учраб турибди. Хозир мамлакатимизда тадбиркорлик кенг авж олмоқда. Кўпчилик савдо билан шуғулланяпти. Тўғри, ҳалол ишлаётганлар орасида бойликка, эгри йўллар билан пул топишга уринаётганлар ҳам анчагина.

Ходимларимизнинг жойлардаги тинимсиз меҳнатлари натижасида пул учун ҳеч нарсадан тоймайдиган «учарлар», озиқ-овқат маҳсулотлари, ёқилғи, гиёҳванд моддалар ва бошқаларни ноқонуний йўл билан сотиб бойлик орттиришга ҳаракат қилаётган шахсларнинг ҳатти-ҳаракатига чек қўйилмоқда. Масалан, қуруқ сут маҳсулоти юзасидан катта бир факт келтирай. Биринчи марта, Самарқанд вилоятидаги божхона хизмати ходимлари томонидан аниқланишича, ҳайдовчи Раббона Султонов томонидан олиб келинаётган 5,5 тонна қуруқ сут маҳсулоти истеъмол қилишга яроқсиз бўлиб чиқди. Мазкур маҳсулот эскирганлиги туфайли уни фақат чорва ва паррандаларга ем билан қўшиб бериш мумкин экан. Ҳа, ҳозир бозор муносабатлари даври ҳар бир кишини тадбиркор бўлишини тақазо этади. Тинимсиз меҳнат, тежамкорлик, мулоҳазакорлик билан кўзланган мақсадга етиш мумкин. Буни тўғри тушуниб етганлар шундай қилишаяпти ҳам. Бу билан улар ҳам ўзларига ҳам халққа фойда келтирмоқда.

Лекин юқоридаги каби маҳсулотнинг сифатига эътиборсиз бўлиб, шу билан бирга ушбу яроқсиз маҳсулотни пуллашга уринаётганларини қандай тушунса бўлади.

- Қоракул тумани Чорбакр ПМКга қарашли машина ҳайдовчиси бўлган бу кимса,-дея сўзида давом этди Абдумўмин ака, - қалбаки ҳужжатлар билан ушбу маҳсулотни Бухородаги «Алгоритм» хусусий фирмасидан Тошкентга олиб кетаётган экан. Унинг сифати тўғрисидаги махсус ҳужжат сўралганда, ҳайдовчи «мен юкни элтиб берсам бўлди, сифат сартификатига мен жавоб бермайман»,-дейишдан ўзга баҳона тополмади.

- Ҳа, ҳайдовчига хизмат ҳақи бўлса бўлди, дерсиз. Лекин у келтирган сифатсиз маҳсулотдан кўплаб кишилар касалланиши мумкин-ку. Бунга ким жавоб беради? Озгина қийинчиликни деб одамлар бир-бирларига бўлган ўзаро меҳр-оқибатни йўқотишлари, ўзаро зиён етказишлари шартмикин? Ахир гап озиқ-овқат маҳсулоти устида кетяптику?

- бу муаммо бизни анчагина ташвишга солиб қўйди. Шу боис кўпгина жойларга бориб мазкур воқеа натижалари билан танишдик,- деб сўзини давом эттирди божхона ходими. Қуруқ сут маҳсулотлари ҳужжатларига кўра 1992 ва 1993 йил ишлаб чиқарилган бўлиб, унинг сақланиш муддати мутахассислар фикрига кўра, бир йил экан. Энди ўйлаб кўринг, бу «шоввозлар» муддати ўтиб кетган шунча маҳсулотни истеъмол учун чиқармоқчи бўлганлар. Бундай ҳолга Янгийўл туман «Лаззат» қандолат ишлаб чиқариш ҳиссадорлик жамиятида ҳам дуч келдик. Улар «Ал-Баракат» фирмаси билан 40 тонна қуруқ сут маҳсулоти олишга шартнома тузишган. Бироқ ҳеч қандай сифат сертификатисиз маҳсулотни 7 тоннасини олишга ҳам улгурганлар.

Бундан ташқари, худди шундай истеъмол учун яроқсиз маҳсулотни «Отчопар» бозорида ҳам учратдик. Қиргир ишнинг қийиги қирқ йилдан сўнг ҳам билинар, -дейди халқимиз. Беш қўлини оғзига тиққан шахсларнинг мол-мулки мусодара қилиниб, чоралар кўрилди.

Ачинарлиси шундаки, бизга маълум бўлишича шу каби ҳол гўшт ва гўшт маҳсулотлари савдосида ҳам учрар экан. Хусусан, сотиш учун Тошкент бозорларига Қашқадарё, Сирдарё, Жиззах, Самарқанд, Навоий, бухоро вилоятларидан олиб келинаётган гўшт маҳсулотлари, усти очиқ, антисанитария ҳолатидаги автомашиналарда,, ифлос қопларда, ҳар хил матоларга ўралган ҳолда, ветеринария кўригидан ўтказилмай олиб келиниши натижаси экан.Бу тўғрида Абдумўмин ака шундай факт келтирди:

- Шаҳар бўйича сўнгги уч ойда ходимларимиз томонидан ўтказилган текширувлар натижасида 52 минг тоннадан ошиқ гўшт ва гўшт маҳсулотлари тиббий кўрикдан ўтказилиб, 5 тоннадан ошиқ гўшт, маҳсулотлари истеъмолга яроқсиз топилиб, йўқ қилинди.

Шуни эътироф этиш керакки, халқнинг тинчлиги, саломатлиги, яхши турмуш тарзини юзага келтиришда эл фидоийлари-божхона хизмати ходимларининг катта ҳиссаси бор. Улар ўзларига юклатилган катта масъулиятни чуқур ҳис қилиб меҳнат қилишмоқда.

Келинг, азиз юртдошлар, биз ўз юртимиз, халқимиз учун чин кўнгилдан хизмат қилишга бел боғлайлик, бойлик ортидан қувиб бошқаларга зиён заҳмат етказмасдан, балки иймонли, виждонли бўлайлик. Токи, бир-биримизга меҳр-оқибатимиз, садоқатимиз йўқолмасин. Орамизда пул учун иймонини сотадиганлар бўлмаслиги, шундай хато яна такрорланмаслиги, бунинг эвазига бошқалар жабр кўрмаслиги учун бел боғлайлик. Бу ишда эса ҳаммамизга Яратганнинг ўзи мададкор бўлсин.

Суҳбатдош Абдували ТУРСУНОВ.

Шифокор маслаҳати

БЎЛҒУСИ ОНАНИНГ ОВҚАТЛАНИШИ

Турмуш қурган ҳар бир аёл фарзандли бўлсам, унинг камолини кўрсам дея орзу қилади. Ана шу нияти ижобат, яъни ҳомиладор бўлиб қолса шошиб қолади. Соғлом бола туғилиши учун она нималарга эътибор бериши керак?

Агар ҳомиладорлик яхши кечаётган бўлса, у ҳолда ҳомиладорликнинг биринчи ярмида аёл киши одатдагича овқатланавериши мумкин. Фақат шўр ва аччиқ овқатларни — хантал, хрен емай турганй, овқатга сирка ишлатмагани маъқул. Зинҳор оғзига спиртли ичимлик олмаслиги керак.

Ҳомиладор аёл ейдиган овқат тўйимлилигидан ташқари, албатта сифатли бўлиши, у янги мева ва сабзавотларни еб туриши шарт. Овқатда етарли миқдорда оқсиллар, ёғлар, углеводлар, минерал тузлар ва сув бўлиши керак. Булар ҳомиланинг она қорнида ривожланиши учун жуда катта фойдаси бор.

Ҳомиладор аёлнинг сиҳат-саломат бўлишида овқат билан бирга организмга тушадиган витаминлар катта аҳамиятга эга. Витаминлар мева, сабзавот, қора нон, ёрма, нўхат, ловия ва картошкада бўлади. Мева ва сабзавотлар кам бўлган ойларда ҳомиладор аёл врач буюришига кўра витаминли таблеткалар ичиб туриши керак.

Аёл киши бошқоронғу бўлганда кўнгли нордон ва шўр нарсаларни тусайди. Бундай овқатларни меъёрида еса бўлади.

Ҳомиладор аёл ҳар куни оз-оздан 4-5 маҳал овқатланиб туриши лозим.

Ҳомиладорликнинг иккинчи ярмидан бошлаб овқатланишга алоҳида эътибор бериш зарур. Ҳомиладорлик гарчи яхши кечаётган бўлса ҳам бари бир гўштли овқатларни ва суюқ ошни камроқ, сабзавотли, сутли овқатларни эса кўпроқ истеъмол қилиши керак. Гўшт ва балиқни қайнатиб еган маъқул. Суюқликни кўп ичмаслик керак, чунки бунда юракка, буйракка юк тушади, натижада тўқималарда суюқлик тўпланиб, қолади.

С. ОҒОЖОНОВА.

«Биз ҳам рақсга тушамиз...»

Қатра

ОНАИЗОРИМНИНГ ЮРАГИ

Эс-эс биламан. Эндигина 4-5 ёшга тулган эдим. Уйимизга анчагина одам тўпланган эди. Онам куйиниб-куйиниб йиғларди. Онамнинг юзига қараб, мен ҳам чидай олмай йиғладим. Отамдан «қора хат» келганига ақлим етмаёқ йиғладим.

Эсимда, онам иккинчи марта тўнғич ўғлим Бобуржонни ҳарбий хизматга кузатиб қўйганда йиғладилар. Мен бўлсам йиғламадим. Онамдан нега йиғлаяпсиз деб сўрасам, рўмолларининг учи билан кўзларини артдилар. Иккинчи ўғлим Ботиржонни армияга чақиришди. Онам яна йиғладилар. Мен эса, ўзимни зўрга босиб, онамга тасалли беришга интилардим.

Онам ўғилларим қайтиб келганда ҳам йиғладилар. Узларини йўқотиб қўйгандек кўзлари жовдираб, уларни пешонасидан ўпиб йиғлардилар. Ҳеч унутмайман, у киши ўғилларимни кутиб ҳар куни йиғлардилар, йиғлаб туриб улар ҳақига дуо қилардилар. 1990 йил 9 февралда волидан мухтарамам ҳаётдан кўз юмганларида иккинчи марта йиғладим. Ғам-алам тиғи юрагимни тилка-пора қилиб юборди. мен эса бу оғир жудоликка аранг бардош бердим. Бечора онаизоримнинг юраги шунча дардга қандай дош берди экан-а? Ахир у киши отам учун, фарзандлари учун ҳам йиғлаган эдилар-ку!..

С.ҚОДИРОВ.

TV 28.10 — 3.11

ДУШАНБА, 28

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 А. Орипов. «Соҳибқирон». Видеофильм. 6-қисм.
9.10 Қизлар гулдастаси.
9.40 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Ҳунари бор хор бўлмас».
10.00 Янгиликлар.
10.05 Қишлоқ тадбиркорлари.
10.25 «Қувноқ стартлар».
11.05 «Оляга аталган гуллар». Бадиий фильм.
12.25 «Бозор иқтисодиёти асослари». Иқтисодий шарҳ.
12.45 Ўзбекистон телерадиокомпанияси хор жамоасининг концерти.
13.15 «Қудуқ». Мультфильм.
13.25 «Илм — ўзликни билмакдир».
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 16.05 Уйғун. «Парвона». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мультипанорама».
18.25 «Аёл қалби наволари». Мусиқий дастур.
18.45 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.05 «Ишончга асосланган ҳамкорлик».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Оҳанглар оғушида».
21.40 «Вақт». Публицистик кўрсатув.
22.00 «Морена Клара». Телесериал.
22.45 «Бу оқшом...»
23.05 «Мозийдан садо».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Олам ва одам».
00.15 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Дўстлик» — «МҲСК».
01.00 Тунги тароналар.
01.20 — 01.30 «Ватан тимсоллари».

II
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Палитра».
19.05 «Услуб».
19.20 «Клип-антракт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Камертон».
20.10 «Автосалон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 ЎзФА Ядро физикаси институтининг 40 йиллигига. «Юксалиш». Ҳужжатли фильм.
21.30 «Курьер».
21.50 «Прайм-тайм».
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.30—00.30 «Спорт қитъаси».

III
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Айбсиз деб топилсин». Бадиий фильм. 1-серия.
*
Россия жамоат телевидениеси
*
19.10 — 21.35
*
21.35 Ўзбекистон телерадиокомпанияси камер оркестрининг концерти.
*
Россия давлат телевидениеси 22.00 — 22.30
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Янги қурбон». Телесериал.
23.25 — 23.30 Янгиликлар.

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 «Мультикарусель».
19.05 «Дидар».
19.35 Мультфильм.
19.45 Эълонлар.
19.50 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
20.15 «Авторейд».
20.25 «М»-хабар.
20.35 «Душанба». Публицистик кўрсатув.
20.45 «Шлягер».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Кимга — қанақа».
21.35 «5+1». Интервью.
22.05 Тунги сеанс. «Гул ва тош». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.
00.35 «Спорт-тайм».
01.05 Эълонлар.
01.10 — 01.20 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 29

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Исмоил Жалилов куйлайди».
8.50 Биржа ва банк хабарлари.
9.10 «Доно бобо даврасида».
9.30 «Кучук бола ва эски шиппак». Мультфильм.
9.40 «Саховат». Телеочерк.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Кўнгил тароналари».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Инглиз тили.
11.00 «Китоб ва ҳаёт».
11.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
*
12.00 «Муҳаббатнома». Бадиий фильм.
13.30 «Фермер». Тележурнал.
14.00 Янгиликлар.
14.05 «Санъат усталари». Рихси Иброҳимова.
15.05 — 15.45 «Табиат — ҳаёт сарчашмаси». Кинодастур.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Умид учқунлари».
18.30 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дурдона».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 Оҳанглардан таралган меҳр.
21.40 «Алманах-ТВ».
22.20 Спорт, спорт, спорт.
22.40 «Замон».
22.50 Юртим жамоли.
23.05 «Мусиқий саёҳат».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.20—00.35 «Ватан тимсоллари».

II
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.05 «Мультфейерверк».
19.15 «Олтин кент».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 АРТ-журнал.
21.15 «Дойче Вейле» тақдим этади.
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Кинонигоҳ».
23.50—00.30 «Спорт қитъаси».

III
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Айбсиз деб топилсин». Бадиий фильм. 2-серия.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
19.10 — 21.35
*
21.35 Опера шинавандаларига.
*
Россия давлат телевидениеси 22.00 — 22.30
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Янги қурбон». Телесериал.
23.25 — 23.30 Янгиликлар.

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Сен ҳақингда ва сен учун».
19.20 «Халқ саломатлиги йўлида».
19.50 «Ҳамкорлик — тараққиёт нишонаси». Туркия ташкил топган кунга бағишланган кўрсатув.
20.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.10 «Соликлар ҳақида сабоқлар».
21.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.55 «Янги иқтисод».
22.25 Эълонлар.
22.30 «Озодлик номидан». Америка тарихи.
22.55 «Коллаж».
23.20 «Жилет-спорт».
23.50 Эълонлар.
23.55 «Доктор Жулия ва миссис Хайдо». Телесериал.
00.15 — 00.25 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 30

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Мусиқий саёҳат».
8.45 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Музей», «Мангуликка дахлдор».
9.20 «Альманах-ТВ».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Қувноқлар даврасида».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Зоология.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 «Ассалом, япон тили!»
*
12.10 «Болажон қиз». Бадиий фильм.
13.30 «Бугуннинг ўйлари». Публицистик кўрсатув.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.55 Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига. С. Пўлатов. «Оқ сарой». Шаҳрисабз халқ театрининг спектакли.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Чамандаги гулларимиз».
18.25 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадир».
18.30 «Замон билан ҳамнафас».
18.45 «Шукрона». Ўзбекистон халқ шоири Шукрулло.
19.05 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Зилол». Фольклор-этнографик ансамблларнинг телевизион фестивали.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Буюк келажак сари. «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 «Оҳанглар оғушида».
21.30 «15 дақиқа спорт ҳақида».
21.45 «Морена Клара». Телесериал.
22.30 «Автоолам».
22.45 «Рангин дунё». Бадиий-публицистик кўрсатув.
23.05 «Саҳна ҳаёти».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.25—00.40 «Ватан тимсоллари».

II
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Уйинчоқлар растаси».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё бўйлаб...»
20.10 «Компьютер-Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Дриблинг».
21.25 «Дойче Вейле» тақдим этади.
21.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.35 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.25—00.25 «Спорт қитъаси».

III
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Браслет-2». Бадиий фильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
19.10 — 21.35
*
21.35 «Шоҳсупа сари йўл».
*
Россия давлат телевидениеси 22.00 — 22.30
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Янги қурбон». Телесериал.
23.25 — 23.30 Янгиликлар.

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Ўзбекистон муштарак».
18.50 «Мультикарусель».
19.05 «Мафтункор табиат».
19.25 «Среша».
19.55 Эълонлар.
20.00 «ТВ IV канали эксклюзиви».
20.30 «Сенинг суҳбатдошинг».
21.00 «Бугунги Словакия».
21.20 «Тошкент оқшоми».
21.50 «Қалб тароналари».
22.15 «Тошкентнома».
22.45 Эълонлар.
22.50 «Юлдузлар жилоси».
23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.35 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 31

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Зилол». Фольклар-этнографик ансамблларнинг телевизион фестивали.
8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.15 «Қизиқарли учрашувлар». Обид Расулов.
9.35 «Ёрдамчилар». Мультфильм.
9.45 Футбол шарҳи.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Кашф этилаётган имкониятлар».
Ўқув кўрсатувлари:
10.30 Умумий биология.
11.00 «Қирқ ҳунар ҳам оз...».
*
11.30 «Бўрондаги олишув». Бадиий фильм.
12.55 Мумтоз ашулалар.
13.25 «Довондан довонгача».
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.45 «Тошкентга саёҳат». Фарғона вилоят театрининг спектакли.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Катта танаффус».
18.30 «Акциядор луғати».
18.50 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.10 «Дилнавоз садолар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.15 «Рақсларда умр баҳори».
21.30 «Мутойиба».
21.50 «Ватанни қўмсаб...»
22.10 «Дилнавоз садолар».
22.25 Олтин мерос. «Ғариблар». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. Бош ролни Халқ артисти Наби Раҳимов ижро этган.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Олтин мерос. «Ғариблар». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. Бош ролни Халқ артисти Наби Раҳимов ижро этган (давоми).
00.50 Тунги тароналар.
01.10 — 01.20 «Ватан тимсоллари».

II
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.15 «Сизнинг имконият».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
20.10 «Дармон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.25 «Бизнес-уик».
21.40 «Дойче-Вейле» оҳанглари ва Эълонлар.
22.20 «Кинонигоҳ».
24.00 — 00.30 «Спорт қитъаси».

III
17.45 Янгиликлар.
17.50 Эълонлар.
17.55 «Дўстим Тиманчи». Бадиий фильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
* * *
19.05 — 21.35
*
21.35 «Коинот».
*
Россия давлат телевидениеси 22.00 — 22.30
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Янги қурбон». Телесериал.
23.25 «Фильмлар ва тақдирлар». И. Аъзамов.
00.05 — 00.10 Янгиликлар.

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Ҳамшаҳарлар».
19.30 Эълонлар.
19.35 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «Каталог».
21.10 Эълонлар.
21.15 «02 тўлқинида».
21.30 «Эллада».
21.50 «Эколот-коктейль».
22.20 Эълонлар.
22.25 «Компьютер-ревю».
22.50 «Интер-спорт».
23.00 «Шамол қанотларида само сари йўлланди». Телесериал (Япония).
23.30 — 23.40 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 1

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Юзма-юз». Мулоқот.
8.45 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Ассалом, азизларим!».
9.00 Эстрада қўшиқлари.
9.30 Немис тили.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Биз ҳиссадор бўлдик».
10.25 «Асрлар нидоси». Кинодастур.
11.05 «Али-кичкина». Андижон қўғирчоқ театрининг спектакли.
11.40 «Инсон ва замин». Тележурнал.
12.15 «Замира Суюнова куйлайди». Фильм-концерт.
12.40 «Малласоч малика». Бадиий фильм.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 15.05 «Маърифат» видеоканали.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Митти юлдузлар».
18.30 «Аудитория».
18.50 Бизнес ҳафта якунлари.
19.00 «Тақдим».
19.05 «Мутолаа».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Эртага — шанба».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Ривоят».
21.30 «Таниш ва номаълум».
21.50 «Морена Клара». Телесериал.
22.40 «Мафтункор чеҳралар».
23.05 «Оҳанглар оғушида».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Бизнес ҳафта якунлари.
00.05 Тунги тароналар.
00.25 — 00.35 «Ватан тимсоллари».

II
9.00 «Мульти-пульти».
9.20 «Таманно».
9.30 Мулоҳаза учун мавзу.
9.50 Дилором наволар.
9.55 Видео янгиликлари.
10.10 Видео — «О».
11.50 — 14.00 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор эканда, йўқ экан...»
18.35 «Кинохроника».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.15 «Уйинчоқлар растаси».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Сиздан ишорат».
21.40 «Ракурс».
22.00 «Камолот».
22.20 Хит-парад ва Эълонлар.
23.00 — 23.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III
17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Одаматонинг қовурғаси». Бадиий фильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
* * *
19.15 — 21.35
*
21.35 «Ёш овозлар». Фильм-концерт.
*
Россия давлат телевидениеси 22.00 — 22.30
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Янги қурбон». Телесериал.
23.25 — 23.30 Янгиликлар.

IV
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Умид чечаклари».
19.30 Эълонлар.
19.35 «Билиб қўйган яхши».
20.00 «Йўлингиз бехатар бўлсин!».
20.30 Эълонлар.
20.35 «Коинот».
21.05 «Саломатлик — туман бойлик».
21.35 Эълонлар.
21.40 «Мусиқий меҳмонхона».
22.10 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
22.40 «ТВ IV да «Немис тўлқини».
23.10 «Бу бўстон аро».
23.40 Араб эстрадаси.
00.05 — 00.15 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 2

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Тараннум». Мусиқий дастур.
9.05 «Охирги икки». Бадиий фильм.
10.10 «Халқ ижодиёти».
«Ёшлик» студияси намойиш этади:
10.35 «Мулоҳаза, мунозара, муносабат».
11.05 «Хабарнома».
11.15 «Ёш куч» тележурнали.
11.45 «Биз куйлаймиз».
*
12.15 «Суюнчи». Бадиий фильм.
13.30 «Шоҳрух» клуби.
14.00 «Улғайиш поғоналари». Тележурнал.
14.20 — 14.50 «Армонли дунё». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Тоҳир Маҳрамов.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Совға».
18.20 «Олам».
18.35 «Мактуб».
18.50 «Оҳанглар оғушида».
19.10 «Ҳайрат».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Оҳанглар оғушида».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Азиз сиймолар». Лутфихоним Саримсоқова.
21.40 Футбол. Ўзбекистон кубоги. Ярим финал. «МҲСК» — «Пахтакор».
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:
22.25 «Заковат».
22.35 Жаҳон киноси юлдузлари.
22.55 «Имкон чўққилари».
23.05 «Шаҳаншоҳ». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.

II
9.00 «Бор эканда, йўқ экан...».
9.20 «Кинохроника».
10.10 «Компьютер-Осиё».
10.30 «Уйинчоқлар растаси».
10.40 «Сиздан ишорат».
11.20 «Ракурс».
11.40 «Камолот».
12.00 «Кинонигоҳ».
13.40 — 14.40 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 «Бугуннинг боласи».
18.20 «Жозиба».
18.30 Эълонлар.
18.35 «Норизо ва ношукурлар». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дубляж».
20.10 «Жозиба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
«Шанба оқшоми». Дам олиш дастури:
21.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
21.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
21.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.15 — 23.55 Видео — «О».

III
17.50 Дастурнинг очилиши.
17.55 «Йилқибоқарлар». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси 18.20 — 21.35
*
21.35 «Янгра, дутор». Фильм-концерт.
*
Россия давлат телевидениеси 22.00 — 22.30
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Мусиқа—ҳамма учун».
23.00 — 23.10 «Филон». Телефильм.

IV
9.00 «Шанба эртаги».
10.00 Эълонлар.
10.05 «Рақслар қанотида».
10.35 «Чинсэн».
11.05 «Клип-антракт».
11.10 Адабий театр.
11.20 «Комедиантлар».
11.40 «Тақдирлар».
12.10 Кинонинг олтин асри. «Графиня Коссель». 1-серия (Польша).
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 Шанба оқшомида.
19.10 «Олам ва одам».
19.35 Эълонлар.
19.40 «Комедиантлар».
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Спектаклдан сўнг».
21.25 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.30 «Салом, Франция!».
22.00 «Бу ажиб дунё».
22.20 «Хит-коллекция».
22.35 «Беш дақиқа ўзинг учун».
22.40 «Жилет-спорт».
23.10 Эълонлар.
23.15 Кинонинг олтин асри. «Графиня Коссель». 2-серия (Польша).
00.45 Эълонлар.
00.50 — 01.00 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 3

I
6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 Эркин кураш. Ўзбекистон биринчилиги.
11.30 «Йўлингиз ойдин бўлсин!»
11.55 «Ташриф». Дам олиш дастури.
12.30 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 14-кўй.
13.10 «Қувноқ стартлар».
13.50 «Ўғри ҳам одам». Бадиий фильм.
15.00 — 16.00 «Болалигим — пошшолигим». Видеоканал.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Гулғунчалар».
18.15 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал.
19.05 «Келгуси ҳафтада».
19.20 «Соғинч».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Бир ўлка-ки...»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Буюк келажак сари».
21.25 Илҳом сатрлари.
21.30 «Мусиқа салтанати».
21.50 «Шахс ва бахс».
22.15 Диққат, премьера: М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм 15-кўй.
22.55 Футбол олами.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 «Келгуси ҳафтада».
00.15 Футбол. Ўзбекистон кубоги. Ярим финал. «Нефтчи» — «Дўстлик».
01.00 Тунги тароналар.
01.20 — 01.30 «Ватан тимсоллари».

II
9.00 «Бугуннинг боласи».
9.20 «Жозиба».
9.30 «Дубляж».
9.45 «Жозиба».
10.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
10.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
10.35 Видео — «О».
12.15 — 14.00 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 Бугун ТВ-2 дастурида.
18.05 Эълонлар.
18.10 «Даракчи».
18.20 «Мульти-пульти».
18.40 Табиат шифохонаси».
18.50 «Таманно».
19.00 Мулоҳаза учун мавзу.
19.20 Дилором наволар.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 Видео янгиликлари.
20.15 Якшанба лавҳаси.
20.20 Бугун кино оқшомида.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Мухлис-ТВ 2».
21.20 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40 Видео — «О».
00.20 — 00.25 Дастур ниҳояси.

III
17.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 17.15 — 23.10
*
23.10 Эълонлар.
23.15 «Мактуб». Телесериал. 6-серия.
00.05 — 00.35 «Панорама».

IV
9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
9.40 «Эртакларнинг бу сеҳрли олами».
11.20 Эълонлар.
11.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
11.55 «Парле ву франсе?».
12.25 «Подиум».
12.45 «Афсоналар ва ҳақиқат». Ҳужжатли кино.
13.15 «Иштирок этувчилар».
13.45 «Муз-антракт».
14.05 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
14.35 Киносалон. «Қаллакесарлар ороли». Бадиий фильм.
16.35 «Биргалашиб куйлайлик».
17.20 «Мусиқий Олимп».
17.35 Эълонлар.
17.40 «Телеташриф».
18.00 Мультэкран.
*
18.10 — 19.45 Туркия телевидениеси.
*
19.45 «Мультикарусель».
20.00 «ТВ IV да етти кун».
20.15 «Туризм-ревю».
20.50 «Муз-антракт».
20.55 Эълонлар.
21.00 «ТВ IV да етти кун».
21.15 «Кинопрофи». Жаҳон кинематографияси янгиликлари.
21.45 «Оқ соя».
22.15 Эълонлар.
22.20 «Голливуд-рок». Ёшлар мусиқий кўрсатуви.
22.45 Киносалон. Кристофер Уолкер «Интиқом куни» фильмида.
00.45 Эълонлар.
00.50 — 01.00 «Хайрли тун!».

ЎЗБЕКИСТОНДА ГЕРМАНИЯ МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ

Шу кунларда республикамизда ўтаётган Германия маданияти кунлари қизиқарли тадбирлар, учрашувларга бой бўлмоқда. Немис маданияти аҳлларининг вакиллари — санъаткорлар, рассомлар, ёзувчи, шоирлар ўз ижодлари билан халқимизни ошно этиб, икки халқ ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ришталарининг янада мустаҳкамланишига ҳисса қўшмоқдалар.

1. ТАРИХ БИЛАН ЮЗМА-ЮЗ

Ўзбекистон халқлари тирихи музейида «Германия ва Марказий Осиё: Учрашув лавҳалари» номли фотоҳужжатлар кўргазмаси очилди. Ушбу кўргазма Штутгартдаги Линден музейи томонидан ташкил этилди. Кўргазма иштирокчиларини Германия Федератив Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси д-р Райнхарт Биндзайл ва музей директори У. Иноятов қисқача кириш нутқи сўзлаб, қутладилар. Кўргазма очилиши муносабати билан Германиянинг ўзбекистондаги элчихонаси маданият ишлари бўйича референти жаноб М. Симандл шундай деди:

— Ўзбекистонда Германия маданияти кунлари доирасида очилган бугунги фотоҳужжатлар кўргазмасида XIX-аср ва XX-аср бошларидаги Марказий Осиё ҳақида ҳикоя қилувчи суратлар ва фотосуратлар қўйилган. Улар бизга ўша даврда ҳам Германияда Марказий Осиёга қизиқиш кучли бўлганлигидан гувоҳлик беради.

Кўргазмада намойиш этилаётган фотолавҳалар билан танишар эканмиз, кўз олдимизда юртимиз ўтмиши намоён бўлади. Германиялик олимлар, дипломат ва саёҳатчиларнинг юртимиздан олган таассуротлари, кўрган-кечирганлари ҳамда илмий тадқиқотлари ушбу лавҳаларда ўз аксини топган. Сафарнома ва саргузашт асарлар муаллифи Хенри Мозер Шарлоттенфелз, тадқиқотчи Вилли Рикмерс, экспедиция иштирокчиси, фотожурналист Валтер Боссхард ва бошқаларнинг юртимиз тарихидан ҳикоя қилувчи асарлари, шубҳасиз, томошабинлар эътиборини қозонади. Кўргазма икки ҳафта давом этади.

2. КИНОИЖОДКОРЛАР ТУҲФАСИ

Пойтахтлик кино мухлислари немис кино санъати билан ҳам танишиш имкониятига эга бўлмоқдалар. Республика Киночилар уйида намойиш этилган «Каспар Хаузер» фильми томошабинларда яхши таассурот қолдирди. Фильм тугагандан сўнг мухлислар залда ҳозир бўлган ушбу асар режиссёри Петер Зеерни гулдурос қарсаклар билан олқишладилар. Шундан кейинги икки кун мобайнида немис киноижодкорларининг яна «Ваъда», «Трансатлантида», «Биз бошқасига ҳам қодирмиз», «Тўтиқуш» сингари фильмлари ҳам намойиш қилинди.

3. ШОИР БИЛАН УЧРАШУВ

Бугунги немис адабиётини шоир ва носир Райнер Кунце ижодисиз тасаввур қилиб бўлмайди. У 1933 йилда Шарқий Германияда таваллуд топган. Собиқ ГДРдаги мавжуд социалистик тузумга муросасиз бўлган Райнер Кунце 1977 йилдан Ғарбий Германияда яшай бошлайди. Унинг жўшқин лиризм билан суғорилган «Туйғу йўллари», «Кўк муҳрли хат», «Сокин жаранг», «Оқ шеърлар» сингари китобларига кирган ранг-баранг мавзудаги шеърлари, роман ва ҳикоялари уни Германиядаги энг ўқимишли адиблар қаторига олиб чиқди. Республика Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида бўлиб ўтган учрашувда шоир Райнер Кунце йиғилганларга ўз ҳаёти ва ижоди тўғрисида сўзлаб, асарларидан намуналар ўқиб берди.

Мирзаали АКБАРОВ.

Олам ичра олам

ЯПОНИЯДА МАСЖИД

Туркия Республикасининг Ашгабодда масжид қурилишини бошлаганлиги ҳақида аввал хабар бергандик. Туркия ҳукумати бу ишни олис кунчиқар мамлакати пойтахтида ҳам давом эттиришга қарор қилди. Бу қарор Туркия Давлат вазири Жемиль Чигек ва диний ишлар бошқармаси раиси Нури Йилмаз томонидан қабул қилинган. Икки гектар ер майдонини эгаллайдиган мазкур масжид қурилишига 5 миллион доллар маблағ ажратилиши кўзда тутилмоқда.

Хабарларга қараганда масжид Токионинг энг кўзга кўринган районларидан бири Йойоги Ухеарада қад кўтаради.

КИРИЛЛМИ ЁҲУД ЛОТИН?

Собиқ тоталитар тузум инқирозга юз тутгандан кейин, унинг таркибидаги собиқ иттифоқдош республикалар ўз тақдирини ўзлари ҳал қилаётгани ижобий ҳол. Шу жумладан мажбурий тиқиштирилган кирилл алифбосидан бугун кўпчилик воз кечмоқда. Навбатдаги ана шундай истакни гагаузлар билдиришди. Молдавия ёзувчилар уюшмасидаги бир гуруҳ гагауз адиблари ана шу жараённи тезлаштириш учун махсус ташкилий қўмита тузишни таклиф қилишди. Мазкур қўмита лотин алифбосига ўтиш лойиҳасини тайёрлаши керак. Ана шундан кейин ҳукумат лотин алифбосига ўтиш учун қарор қабул қилади. Кирилл афзалми ёҳуд лотин, албатта, буни одил ҳакам — вақт кўрсатади.

Озод БЕК тайёрлади.

Ташкилот ГАЗ-53, ГАЗ-24, ЗИЛ-130, «МАЗ», «КаМАЗ»

автомашиналари учун

ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАРни

сотади. Жумладан, вкладишли тирсакли валлар, гильза поршенли гуруҳ, вкладишлар, пуркагичлар, плунжерли паралар, руль ошиқ-мошиқ (шарнир)лари, резьбали (бурамали) втулкалар, ёғ насослари, сув насослари, стартерлар, генераторлар ва кенг ассортиментдаги кўпгина нарсаларни харид қилишингиз мумкин.

Ҳақ тўлаш пул ўтказиш ёки вексел билан. Вексел билан тўланган ҳолда эҳтиёт қисмлар Тошкентдаги омбордан дарҳол ортиб жўнатилади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Мироқилов кўчаси, 68-а уй. «Ўзқурилишматериаллари» АҲМ биноси. 2-қават, 218 хона. Бобур (собиқ Киров) номидаги боғ билан 56-дорихона ўртасида.

Телефонлар: 55-54-37, 54-65-81.

«ПИРС»

ХУСУСИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТИЖОРАТ ФИРМАСИ ҚУЙИДАГИ ТИББИЙ УСКУНАЛАРНИ ҲАМДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКАСИ ВА ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАРНИ СОТАДИ:

«Орва-Ретина» рентген плёнкаси; 70х30,5, 70х60 ҳажмли «Орва-Ретина» (Германия) флюора плёнкаси, тасмаси;
Буюртма бўйича РО-6, РО-9 наркоз берадиган аппарат; 2,5 ва 10 мл. граммли бир марта ишлатиладиган нина дори (шприц)лар;
70х50 смли вафелли сочиқлар ва 50х50 термо-қоғозлар;
Бир марта қон ва эритма қуювчи мослама (Германия)
Қондаги қандни якка тартибда аниқлагич (Жонсон-Жонсон маҳсулоти);
УЗС Алока-500-1100 аппаратлари датчиклари билан (Япония);
Бир ва 6-12 каналли электрокардиограмма аппарати (ЭКГ);
Рентген ускуналари, флюора аппаратлари;
Эндоскоплар ҳамда Қон анализаторлари;
«Олтой» фирмаси тракторларига тиркаладиган 3-4-5 ва 6-8 ярусли плуг (сўқа)лар;
П-702 ПЯШ-5 плуг тиши; Плуг тиргаги;
Т-4 трактори учун А-01 двигатели ҳамда унинг эҳтиёт қисмлари (гильза, поршен);
Ёқилғи насослари; кийдириладиган сальник (қоплама)лар; тормоз лентаси;
Понасимон тасма ва бошқа эҳтиёт қисмлар.
Буюртмалар шартномага асосан етказиб берилади. Ҳақ тўлаш турлича. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларига айрибошлаш ҳам мумкин.

Манзил: Тошкент шаҳри, Ивлев кўчаси 62-уй. (Собиқ «Радость» магазини рўпарасида).
Телефонлар: (3712) 55-93-06, 55-91-42, факс 54-67-23.
Эрталаб соат 8.00 дан соат 17.00 гача мурожаат этиш мумкин.

TST

Тошкент ҳисоблаш техникаси ва информатика «ХТИ СПЕКТР» (VTI SPECTR)/жамоа корхонаси

ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРДАН НУСХА КЎЧИРИШ ТЕХНИКАСИ ҲАМДА УНГА ЗАРУР БЎЛГАН АШЁЛАРНИ СОТАДИ:

Баҳоси
Ялтироқ, ёрлиқбоп, 2 қават ўрашга мос (рулонларда) шишага ёпиштириладиган ёрлиқ учун ҳамда шоколад конфет ва консерваларни ўрашда ишлатиладиган қоғоз 1 килограмм — 200 сум
HP 2-3P/HP 4L селенли барабан — 3300 сум
Копи КИТ КОНИКА, КИТ РИКО — 30.000/18000 сум
Нусха кўчирувчи, кўпайтирувчи AGFA-45 аппарати — 150.000 сум
AGFA-45 учун сортер — 20.000 сум
RX 5002 тонери (100 грамм учун) — 1000 сум
KKM 37 ммх40(хорижий) учун қоғоз — 15 сум(нақд)
KKM 37,5 ммх50 м учун қоғоз — 18 сум(нақд)35 сум
KKM 40 ммх120(МДХ) учун қоғоз — 18 сум(нақд)40сум
KKM 44ммх50м(хорижий)учун қоғоз — 40 сум
Марказий плата 286-20 — 2000 сум
Марказий плата 386 DLC — 5300 сум
Процессор CPV 486 DLC — 3100 сум
Сопроцессор FPV 287-12 — 300 сум
Мультикарта — 1800 сум
Видеокарта 256/512 — 3000/3500 сум
Акселератор диски(гардиши) — 3200 сум
Коннектор KG 45/48 — 75 сум
ДИП «Электроник»(химояловчи фильтр) — 1600/1800 сум
Дисковод MD 5201 180 КБ — 1200 сум
HDD 20 mb (ST-225) — 3400 сум
HDD 850 Mb — 20000 сум
Дисковод FDD 3,5" — 4000 сум
Клавиатура TURBO 105 кл — 4000 сум
Корпус MINITOWR — 2000 сум
ST-225 винчестер шлейфи — 5500 сум
Овозли карта Saund master 16bit — 360 сум
Centronix» кабели — 5500 сум
Mous holder мосламаси уйчаси билан — 400 сум
Mous мосламаси учун гиламча — 850 сум
CL ML позицион линейкаси — 200 сум
5,25" тозалаш дискетаси — 200 сум
3,5" тозалаш дискетаси — 300 сум
3,5" TVC 1,2 Mb дискетаси — 300 сум
3,5" VERBATIM (тефлон) 1,44 дискетаси — 70 сум; 96 сум

3,5" BASE 1,44 Mb дискетаси — 85 сум
3,5" COLDTROM дискетаси — 60 сум
Ёзув машинкалар учун кўп марта фойдаланиладиган картрижлар:
Smitcovona — 670 сум
Olivetti — 600 сум
Samsung — 660 сум
Принтерлар учун картрижлар:
HP DJ 600(кора) учун картриж — 4500 сум
HP LJ 4L-4P учун картриж — 11000 сум
HP LJ 5L/5 ML учун картрижи — 10000 сум
«seikopa» SP-1000 картрижи — 350 сум
«Star-1500/2400» картрижи — 300 сум
«Panasonic» картрижи — 320 сум
«Hyndai-920» картрижи — 320 сум
«Epson 800» картрижи — 300 сум
«OKI MICROLINE 183 картрижи — 350 сум
«Robotron» картрижи — 350 сум
CPF-136 лентаси — 10 сум
Бўёқли лента (ҳалқа) 13х20 — 14 сум
Бўёқли лента (ҳалқа) HD 13х5 — 14 сум
Бўёқли лента (ҳалқа) HD 13х8 — 14 сум
Бўёқли лента (ҳалқа) HD 13х10 — 14 сум
Бўёқли лента (ҳалқа) HD 8х8 — 12 сум
Бўёқли лента (ҳалқа) HD 8х5 — 12 сум
Ғалтакдаги бўёқли лента HD — 11 сум
ДИПШ (Д4164,СМ 8164) микро схемаси — 150 сум
MB 3V учун аккумулятор — 250 сум
MB 3,6V учун аккумулятор — 320 сум
12B/0,17A блок вентилятори — 700 сум
Бошқа комплеклар
Автомобиль антенаси — 60 сум
Универсаль съемник — 100 сум
Автомобилнинг реле-регулятори — 350 сум
УН/27 кучайтиргич — 100 сум
ТДКС 9/2 трансформатори — 150 сум
Мультитестер — 1000 сум
Epson 1050 принтери — 29000 сум
Ярим ўтказгичлар ва микро схемалар — шартнома бўйича
Контрактларга оргтехника компьютерлари ва удар учун зарур ашёлар етказиб берилиши мумкин. Лента ва принтерларни элтиб бериш бўйича шартнома тузамиз. Улгуржи мол олдиганларга камайтирилган нархда сотилади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 42-уй, «Мирзо Улуғбек» метро бекати ёнида.
Телефонлар: (3712) 78-20-92, 78-20-88. Факс: 78-14-09

ИШОНЧ

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир Саидакром САИДВАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Л.ГУЛЬ, Э.ЁҚУБОВ, Ф.МУЛЛАЖОНОВ, М.ОТАҚУЛОВ, А.СИЛЕЕНКОВ, А.СУЛТОНОВ, М.ТЎЛАГАНОВА, Р.УБАЙДУЛЛАЕВА, Б.УМУРЗОҚОВ, А.ФАРМОНОВ, Ф.ХОЖИҚУЛОВА, Ҳ.ШАЙХОВ, Ф.ШОҲИСМОИЛ, З.ҚОДИРОВ.

Бош муҳаррир қабулхонаси — 56—25—36
Бош муҳаррир ўринбосари — 56—52—89
Масъул котиб — 56—52—78

БЎЛИМЛАР
Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт — 56—82—79. Ахборот ва спорт — 56—87—63. Маънавият ва маданият — 56—82—79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш — 56—85—43. Тижорат ва ҳуқуқ — 56—85—66.
ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Жиззахда —3—82—18. Наманганда — 6—22—10. Самарқандда — 35—64—24. Фарғонада — 24—58—43. Урганчда — 6—03—40. Қаршида — 5—33—71.

• Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
• Сешанба ва жума кунлари чоп этилади.
• Сотувда эркин нархда.

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 24—уй.
• Нашр кўрсаткичи: 64560; 64561.
Газетага 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган.
• IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди Офсет усулида босилди. Формати А—2, ҳажми 2 босма табоқ.

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй. Нусхаси — 27.999. Буюртма Г— 0589. Босишга топшириш вақти — 20.00. Топширилди 19.00. Масъул навбатчи: Холхўжа МИРЗАЕВ 1 2 3 4 5 6